

**UCHWAŁA NR XIII/154/2015
RADY MIASTA RACIBÓRZ**

z dnia 23 grudnia 2015 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Przedsiębiorczości Miasta Racibórz na lata 2015 - 2020

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2015 r. poz.1515).

**Rada Miasta Racibórz
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Program Wspierania Przedsiębiorczości Miasta Racibórz na lata 2015-2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Raciborza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Henryk Mainusz

Uzasadnienie

"Program Wspierania Przedsiębiorczości Miasta Racibórz na lata 2015-2020", to program gospodarczy podejmujący działania na rzecz poprawy warunków funkcjonowania przedsiębiorstw z terenu miasta Raciborza, które przyczynić się ma do poprawy ich pozycji konkurencyjnej na rynku regionalnym i krajowym, jak również wspierania inicjatyw na rzecz internacjonalizacji działalności gospodarczej.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy problemów, analiz oraz konsultacji społecznych w obszarze gospodarczym w ramach w/w programu wyznaczono następujący cel główny Programu: *„Zwiększenie potencjału gospodarczego Miasta Racibórz i wzrost liczby nowych miejsc pracy poprzez kreowanie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i poziomu inwestycji”*.

Stwarzanie korzystnych warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości opierać się ma na podjęciu szerokiego spektrum zadań w ramach takich obszarów jak informacja i bazy danych, administracja, edukacja, rynek pracy, kooperacja i współpraca, wsparcie instytucji rozwoju gospodarczego oraz promocja walorów inwestycyjnych i przedsiębiorczości.

Kompleksowe i systemowe podejście do kwestii wspierania przedsiębiorczości, stworzy realną szansę na poprawę sytuacji ekonomicznej lokalnych przedsiębiorców, zapewni większy potencjał do konkurowania w relacjach biznesowych oraz przyczyni się do kreowania trwałych miejsc pracy.

Załącznik do Uchwały Nr XIII/154/2015
Rady Miasta Racibórz
z dnia 23 grudnia 2015 r.

Program Wspierania Przedsiębiorczości Miasta Racibórz na lata 2015- 2020

Wersja końcowa

listopad 2015

1.	Wprowadzenie	4
2.	Podsumowanie diagnozy społeczno-gospodarczej w Raciborzu.....	6
2.1.	Charakterystyka demograficzna i sytuacja na rynku pracy.....	6
2.2.	Podmioty gospodarcze Raciborza	8
2.3.	Dostęp do środków na podejmowanie działalności gospodarczej	10
2.4.	Gospodarowanie nieruchomościami	11
2.5.	Instytucje otoczenia biznesu i inicjatywy komplementarne.....	12
3.	Wyniki konsultacji społecznych	13
3.1.	Wprowadzenie.....	13
3.2.	Wyniki statystyczne ankiet.....	14
3.3.	Wyniki spotkań i konsultacji.....	21
3.4.	Podsumowanie	21
4.	Analiza SWOT.....	24
4.1.	Czynniki wewnętrzne i zewnętrzne analizy SWOT.....	24
4.2.	Wyniki zbiorcze SWOT/TOWS.....	26
5.	Grupy docelowe Programu	31
6.	Struktura i główne założenia Programu	32
7.	Cele szczególne oraz kierunki realizacji Programu Wspierania Przedsiębiorczości	34
7.1.	I. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej miasta	34
7.2.	II. Promocja inwestycyjna	37
7.3.	III. Rozwój przedsiębiorczości i wspieranie lokalnego rynku pracy	40
7.4.	IV. Edukacja dostosowana do lokalnego rynku pracy	44
7.5.	Indykatorywny harmonogram działań.....	48
8.	Potencjalne źródła finansowania Programu.....	50
9.	Powiązanie Programu z dokumentami o charakterze strategicznym.....	50
9.1.	Aktualizowana Strategia Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020.	51
9.2.	Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”	53
9.3.	Strategia Rozwoju Kraju 2020	53

9.4.	Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020” (SIEG).....	54
9.5.	Europa 2020	54
10.	System wdrażania Programu.....	55
10.1.	System wdrażania Programu	56
10.2.	Monitoring oraz raportowanie realizacji Programu	56
10.3.	Wskaźniki	57
10.4.	Raporty	58
	Spis tabel.....	60
	Spis wykresów	61
	Załącznik 1 Ankieta wykorzystana na potrzeby konsultacji.....	63
	Załącznik 2 Dane uzupełniające do analizy statystycznej ankiet	66
	Załącznik 3 Tabele wynikowe analizy SWOT / TOWS	69
	Załącznik 4 Raport monitoringowy z realizacji zadania ujętego w Programie Wspierania Przedsiębiorczości Miasta Racibórz	73

Uwarunkowania i otoczenie

1. Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszego dokumentu jest Program Wspierania „Przedsiębiorczości Miasta Raciborza na lata 2015 – 2020”. Określa on średniookresowe kierunki działań, których podjęcie pozwoli osiągnąć zamierzony efekt, jakim ma być szeroko rozumiany rozwój gospodarczy miasta. Proponowane przedsięwzięcia, które wskazano w tym opracowaniu, stanowią zbiór projektów i działań, które dzięki konsultacjom społecznym dostosowane zostały do możliwości organizacyjnych i finansowych miasta oraz są zgodne ze wskazanymi w Strategii Rozwoju Miasta Racibórz działaniami priorytetowymi w perspektywie do 2020 r. Taki program jest wspólnym efektem pracy, który odzwierciedla przemyślaną inicjatywę przedstawicieli miasta i jego głównych beneficjentów – przedsiębiorców i potencjalnych inwestorów. Osiągnięto to organizując pracę nad programem w dwóch etapach. Pierwszym z nich było opracowanie założeń do Programu, które zostały zaopiniowane przez odpowiednie organy, a następnie skonsultowane z przedsiębiorcami. Dopiero na tej podstawie opracowana została końcowa wersja Programu.

Program rozwoju przedsiębiorczości opiera się na starannie opracowanej diagnozie sytuacji w mieście oraz jego najbliższym i dalszym otoczeniu. Uwzględnia się przy tym instrumenty instytucjonalne, prawne i finansowe bezpośredniej i pośredniej pomocy dla przedsiębiorców, opracowane we współpracy z lokalnymi partnerami. Pozwala to lepiej gospodarować ograniczonymi zasobami finansowymi samorządu oraz w bardziej skoordynowany sposób realizować zadania, które poprawią warunki prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze działania samorządu. W strukturze programowania rozwoju regionalnego i opisujących go dokumentów strategicznych program rozwoju przedsiębiorczości jest dokumentem umożliwiającym bieżące zarządzanie rozwojem gospodarczym miasta. Jego okres obowiązywania nie powinien wykraczać poza ramy strategii i nie powinien trwać dłużej niż 4-5 lat. Stanowi on konkretyzację postanowień zapisanych w strategii rozwoju i ukierunkowany jest na realizację wybranych projektów, podlegających rygorom planowania i monitorowania merytorycznego oraz finansowego, z określonymi strukturami zarządzania programem.¹

Rozwój sektora prywatnego jest motorem rozwoju kraju i regionów. Dlatego też, bez wątpienia, wypracowanie przez jednostki samorządu terytorialnego pewnego skoordynowanego systemu wsparcia zarówno dla istniejących, jak i nowo powstających przedsiębiorstw jest obecnie jednym z kluczowych działań postrzeganych jako główny czynnik warunkujący ich rozwój społeczno-gospodarczy. W ślad za tą tendencją miasta śląskie, w tym miasta zlokalizowane w Subregionie Zachodnim, podejmują kompleksowe działania mające na celu wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i poziomu inwestycji, co ma zapewne związek z rosnącą na rynku konkurencją w zakresie pozyskiwania inwestorów oraz zauważaną w województwie śląskim niską przeżywalnością przedsiębiorstw w okresie ostatnich 10 lat.

Założenia programowe, jak każde działanie strategiczne, powinny być ściśle powiązane z indywidualną dla każdego miasta sytuacją i jego specyfiką. Dlatego też, przystępując do przygotowania Programu, oparto się o wybrane dostępne dane diagnostyczne zawarte w „Strategii

¹ Na podstawie: Jak przygotować lokalny program rozwoju przedsiębiorczości? Poradnik dla gmin i powiatów, W. Dziemianowski, T. Kierzkowski, R. Knopik, Warszawa 2003.

Rozwoju Miasta Racibórz do 2020 r.” oraz w „Diagnozie sytuacji społeczno–gospodarczej Miasta Racibórz”. Ponadto na potrzeby tego opracowania przeprowadzono szeroką diagnozę dotyczącą przedsiębiorczości w mieście obejmującą szczegółową analizę dostępnych danych statystycznych. Przeprowadzono wywiady i konsultacje z przedstawicielami miasta, którzy realizują działania związane z przedsiębiorczością i inwestowaniem, jak również wywiady z przedstawicielami samorządu gospodarczego.

W oparciu o diagnozę sporządzono cele, dla których realizowany będzie Program. Takie podejście do programowania działań pozwala na stworzenie wewnętrznego systemu monitorowania i ewaluacji postępów w jego wdrażaniu.

2. Podsumowanie diagnozy społeczno-gospodarczej w Raciborzu

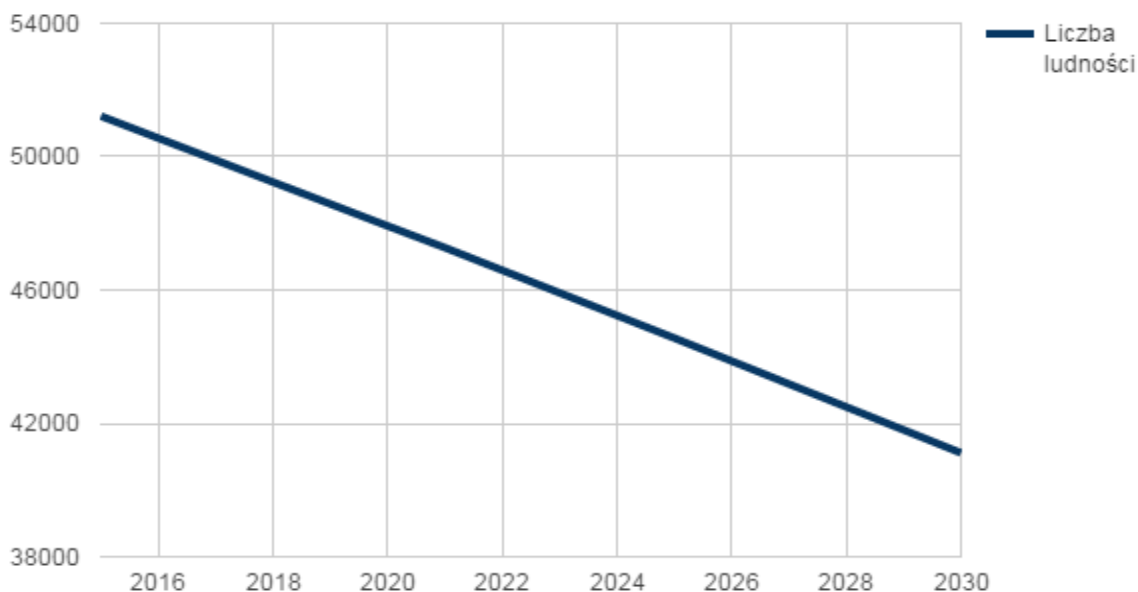
Niniejsza analiza poszczególnych aspektów gospodarczych powstała z myślą o opracowaniu diagnozy obecnej kondycji gospodarki Raciborza. Celem nadrzędnym dokumentu jest zaś nie sama ilustracja sytuacji ekonomicznej miasta, ale przede wszystkim sformułowanie wizji kierunków jego rozwoju w perspektywie kilkuletniej. W związku z powyższym, diagnoza została sporządzona w celu ukazania stanu wyjściowego lokalnej gospodarki, jej mocnych i słabych stron i pełni niejako rolę służebną wobec kierunków realizacji programu, jego misji i wizji, opartych przede wszystkim na rozwoju przedsiębiorczości oraz zapewnieniu mieszkańcom lepszej jakości życia.

W tym miejscu przedstawiony zostanie syntetyczny opis stanu poszczególnych segmentów gospodarczych miasta (demografii, rynku pracy, potencjału edukacyjnego i szkoleniowego, podmiotów gospodarczych, terenów inwestycyjnych, działań władz miasta nakierowanych na promocję przedsiębiorczości, Instytucji Otoczenia Biznesu.

2.1. Charakterystyka demograficzna i sytuacja na rynku pracy

Potencjał demograficzny i społeczny stanowią istotne determinanty rozwoju miast. Najczęściej są one definiowane jako „siła napędowa” tkwiąca w zasobach ludzkich, a więc przede wszystkim w liczbie ludności. W sferze demograficznej i społecznej w Raciborzu uwidacznia się szereg negatywnych tendencji, charakterystycznych dla całego województwa śląskiego, które mają swoje negatywne implikacje w sferze gospodarczej. Wśród nich wymienić należy spadek liczby mieszkańców, wynikający z ujemnego przyrostu naturalnego, ujemnego salda migracji wewnętrznych, będącego konsekwencją emigracji zarobkowej młodych Raciborzan. W mieście uwidacznia się także zjawisko starzenia się społeczeństwa, mające negatywne przełożenie na zmiany struktury ekonomicznej ludności. Przewidywania wskazują, że począwszy od roku 2015, w ciągu najbliższych 15 lat liczba ludności Raciborza zmniejszy się o prawie 1/5, co ilustruje Wykres 1. Pogarszająca się sytuacja demograficzna miasta wpływa i będzie wpływać niekorzystnie przede wszystkim na politykę oświatową, rynek pracy, służbę zdrowia, opiekę społeczną i inne sfery życia.

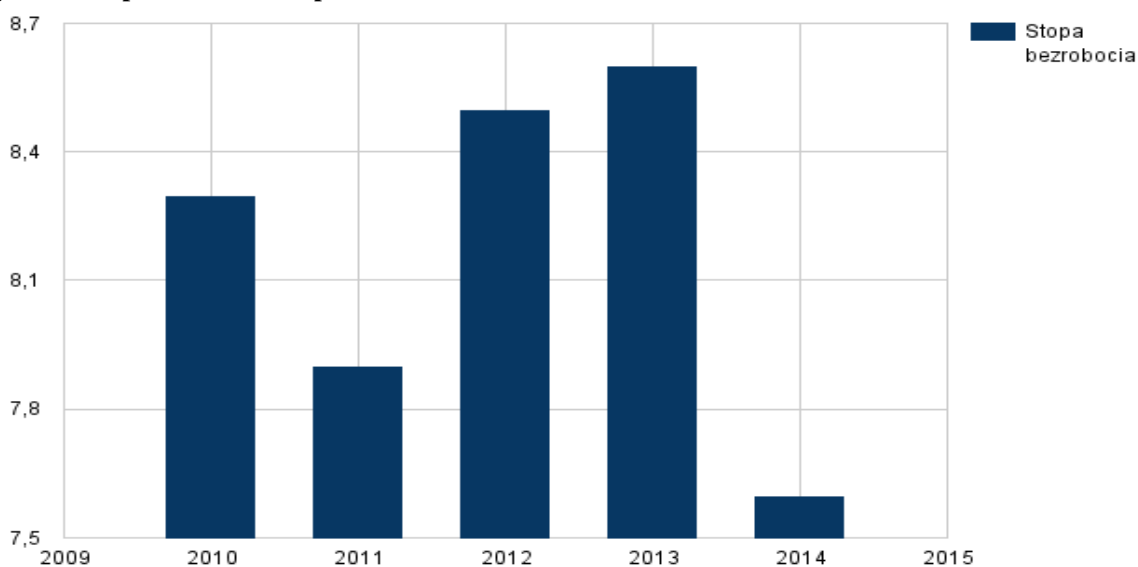
Wykres 1 Prognoza liczby ludności Raciborza na lata 2015-2030

Źródło: Źródło: opracowanie własne na podstawie: dane GUS, BDL

Jednym z czynników kluczowych dla przyszłego rozwoju przedsiębiorczości w mieście jest sytuacja na raciborskim rynku pracy. Charakteryzuje się on sporą dynamiką, zwłaszcza w odniesieniu do rejestrowanej stopy bezrobocia w latach 2010-2014, która wahała się w granicach 7,5-8,7%, utrzymując jednak wartość niższą od średniej krajowej i wojewódzkiej. Zmiany stopy bezrobocia w badanych latach przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2 Stopa bezrobocia w powiecie raciborskim latach 2010-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie: dane PUP w Raciborzu

Zjawiskiem charakterystycznym zarówno dla Raciborza, jak i całego podregionu rybnickiego jest problem relatywnie wysokiego udziału kobiet w strukturze bezrobotnych, sięgającego blisko 60%. Jednak największą grupę bezrobotnych w mieście stanowią osoby młode w wieku od 25 do 34 lat. Częściowo wyjaśnia to zjawisko migracji przedstawicielei tej grupy zarówno do innych miast, jak i (w mniejszym stopniu) za granicę. W trudnej sytuacji na rynku pracy są również mieszkańcy nieposiadający zawodu, albo tacy, których zawód uległ dezaktualizacji oraz osoby długotrwale bezrobotne.

Sytuacja na rynku pracy w dużej mierze zależna jest od kształtu systemu edukacji funkcjonującego na obszarze danej jednostki terytorialnej. Nie inaczej sytuacja przedstawia się w przypadku Raciborza. Kwestię problemową stanowi zbyt niski stopień korelacji oferty edukacyjnej z potrzebami lokalnego rynku pracy. Raciborscy przedsiębiorcy uskarżają się na deficyt pracowników posiadających konkretne, zawodowe wykształcenie oraz brak specjalistów, którzy ze względów ekonomicznych decydują się na migrację zarobkową, bądź podejmują pracę zarobkową w miastach ościennych. Niestety, mimo, iż raciborskie szkoły średnie podejmują współpracę z sektorem prywatnym, elastyczność systemu edukacji jest w dużym stopniu ograniczona. Powiatowy Urząd Pracy w Raciborzu dokonuje corocznego monitoringu zmian, trendów i bieżących potrzeb lokalnego rynku pracy oraz wskazuje młodym ludziom pożądane na rynku ścieżki kariery w ramach procedury monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Dostępność i rozwój edukacji to czynniki, które mają pośredni wpływ na kondycję gospodarczą miasta. Dobrze wyedukowane społeczeństwo ma szersze możliwości dalszego rozwoju, jest środowiskiem opiniotwórczym i przedsiębiorczym, dba o wizerunek i promocję swojego miasta, pozytywnie wpływa na ogólne zadowolenie społeczności lokalnej. Wśród raciborskich uczniów dużą popularnością cieszą się inżynieryjno-techniczne i medyczne kierunki kształcenia, stąd m.in. działania związane z uruchomieniem kierunków techniczno-inżynieryjnych podjęte przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową.

W raciborskich szkołach przedsiębiorczość wśród młodzieży promowana jest w ramach przedmiotu o tej samej nazwie. Niestety, program koncentruje się nie na praktyce, a przede wszystkim teorii, przygotowując uczniów nie tyle do roli samozatrudniających się przedsiębiorców, co świadomych pracowników. W Raciborzu zajęcia z przedsiębiorczości w wymiarze dodatkowym prowadzone są także w gimnazjach.

Funkcję promocji przedsiębiorczości pełnią także organizowane w mieście projekty i konkursy edukacyjne o tej tematyce, finansowane przede wszystkim ze środków Unii Europejskiej. Przykładem takowej inicjatywy jest konkurs "Lider Biznesu".

2.2. Podmioty gospodarcze Raciborza

W sferze przedsiębiorczości, Racibórz od wielu lat postrzegany jest jako silny ośrodek gospodarczy i handlowy, posiadający tradycje w przemyśle maszynowym, chemicznym, przetwórstwie rolno-spożywczym, słynący z lokalizacji renomowanych dużych, małych i średnich przedsiębiorstw, znanych z jakości swych produktów. Wysoki poziom raciborskiego biznesu

potwierdza fakt posiadania przez lokalne przedsiębiorstwa certyfikatów ISO z serii 9000 i 14 000 oraz to, że największe zakłady pracy (Rafako S.A., Mieszko S.A., Henkel S.A., SGL Carbon S.A.) notowane są na giełdach krajowych bądź zagranicznych, co stawia miasto w krajowej czołówce. Ponadto Racibórz jest miastem wiodącym w Polsce w zakresie produkcji urządzeń dla energetyki odnawialnej oraz promocji ich wykorzystania w lokalnych systemach energetyki odnawialnej. Aż 95% wszystkich przedsiębiorstw w mieście stanowią firmy prywatne, ze zdecydowaną przewagą mikroprzedsiębiorstw. Najmniej jest przedsiębiorstw dużych, zatrudniających powyżej 250 pracowników. Ilość przedsiębiorstw w zależności od liczby zatrudnionych pracowników ilustruje Tabela 2.

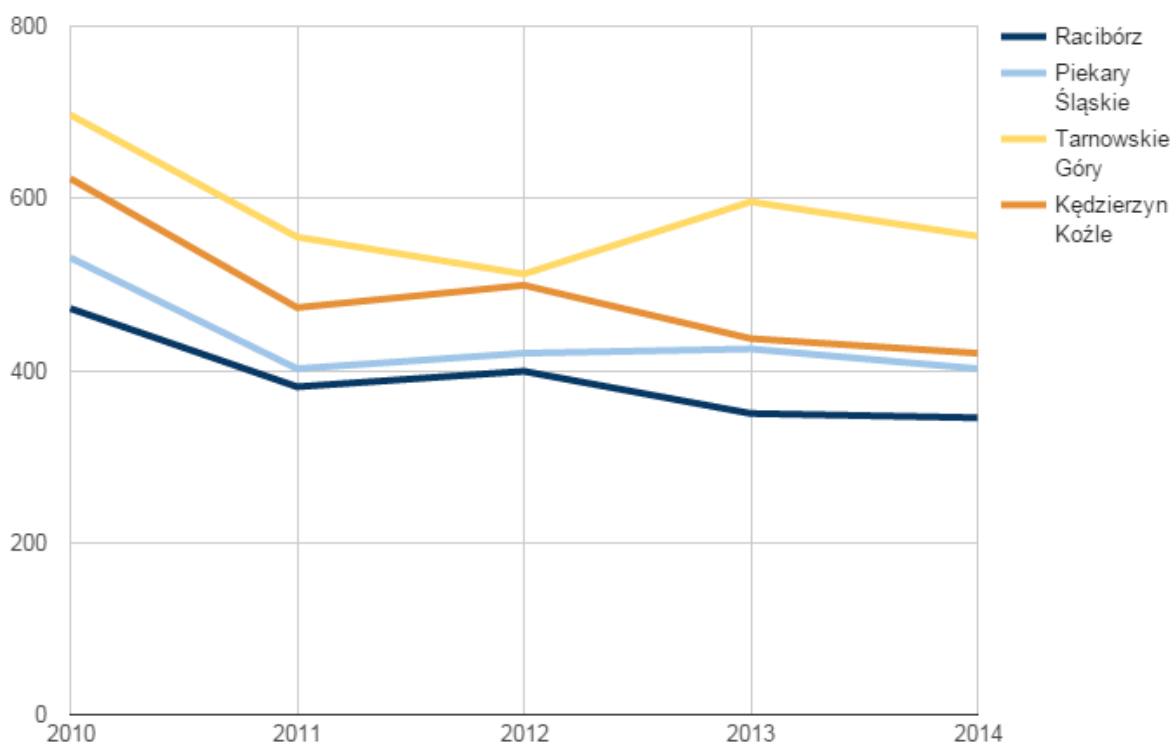
Tabela 1 Ilość podmiotów gospodarczych w Raciborzu w podziale na liczbę osób zatrudnionych w latach 2010-2014.

Liczba osób zatrudnionych	2010	2011	2012	2013	2014
0-9	4861	4893	5039	5066	5013
10-49	309	305	256	252	251
50-249	49	49	53	55	59
250-999	7	6	5	6	5
1000 i więcej	2	2	2	1	1
Ogółem	5228	5255	5355	5380	5329

Źródło: opracowanie własne na podstawie: dane GUS, BDL

Dane z ostatnich kilku lat wskazują na największą ilość wyrejestrowanych podmiotów w sektorze gastronomii, pomocy społecznej, zaś najwięcej nowych podmiotów rejestrowanych jest w sekcjach informacja i komunikacja, edukacja oraz pomoc społeczna. Na tle innych, podobnych miast, pod względem liczby nowo zarejestrowanych podmiotów Racibórz wypada najslabiej, co ilustruje wykres 3.

Wykres 3 Ilość nowo zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON w Raciborzu oraz wybranych miastach Polski w latach 2010-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: dane GUS, BDL

Lokalni przedsiębiorcy wskazują szereg barier w prowadzeniu działalności. Wśród nich wymieniają nadmierną ekspansję handlu wielkopowierzchniowego, powodującą upadek małych firm handlowych, brak ulg dla przedsiębiorców oraz niewystarczające wsparcie merytoryczne ze strony Urzędu Miasta w zakresie pozyskiwania funduszy na finansowanie działalności i inwestycje.

2.3. Dostęp do środków na podejmowanie działalności gospodarczej

Rozwój sektora przedsiębiorstw wspierany jest również przez instytucje samorządowe i państwowe. Jedną z nich jest Powiatowy Urząd Pracy w Raciborzu. Realizuje on m.in. projekt "Kierunek Przedsiębiorczość". Jak wynika z danych urzędu, bezrobotni mieszkańcy chętnie korzystali z form wsparcia na otwarcie własnej działalności, przez co planowana jest kontynuacja tego typu działań aktywizujących.

Ze wsparcia na działalność prócz bezrobotnych korzystały także raciborskie przedsiębiorstwa, pozyskując łącznie 1,5% środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Skomplikowane, zbiurokratyzowane procedury formalne, trudności komunikacyjne na linii przedsiębiorca – urzędnik oraz niewystarczające wsparcie merytoryczne są przyczynami małego zainteresowania ofertą, jaka jest prowadzona przez instytucje miejskie i instytucje otoczenia biznesu. W efekcie przedsiębiorcy nie korzystają z dostępnych form pomocy. Przykładem mogą być ulgi w podatkach oferowane przedsiębiorcom, których wykorzystanie jest nikłe. Związane jest to z bardzo niską świadomością

przedsiębiorców dotyczącą istniejących form pomocy. Niedostatek podmiotów oferujących wsparcie w zakresie pozyskiwania różnego typu dofinansowań oraz utrudniony dostęp do informacji na temat możliwości uzyskania dofinansowania działalności przekłada się na małą znajomość wśród przedsiębiorców oferty dotacyjnej, oferty funduszy pożyczkowych i poręczeniowych.

Miasto podejmuje próby odpowiedzi na wskazane wyżej problemy oferując instrumenty wsparcia dla firm. Takie działania są koordynowane w ramach specjalnie utworzonego referatu Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestora, który prowadzi ścisłą współpracę z nowopowstałą platformą informacji gospodarczej *Silesiainfo.org*.

2.4. Gospodarowanie nieruchomościami

Narzędziami wspierającymi raciborskie firmy są również atrakcyjne stawki najmu lokali przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej, zwolnienia i ulgi na remont tych lokali, ulgi w podatku od nieruchomości oraz bezprzetargową sprzedaż. Specjalnie z myślą o absolwentach i początkujących przedsiębiorcach uruchomiono Ośrodek Współpracy Gospodarczej, w ramach którego udostępniane są m.in. lokale usługowe dla nowopowstających firm.

Mimo wspomnianych udogodnień i relatywnie niskich stawek najmu lokali przeznaczonych na prowadzenie działalności gospodarczej, będących własnością miasta, przedsiębiorcy wciąż uskarżają się na brak ulg oraz niski standard oferowanych lokali, a zainteresowanie obiektami zlokalizowanymi poza ścisłym centrum miasta można określić jako nikłe. Zestawienie lokali użytkowych w mieście wraz z poziomem ich wykorzystania na dzień 30.04.2015 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2 Zestawienie lokali użytkowych oraz poziom ich wykorzystania na dzień 30.04.2015 r.

Wyszczególnienie	W budynkach będących w posiadaniu:			
	Ogółem	Gminy Racibórz	samoistne posiadanie Gminy	wspólnot mieszkaniowych
Ilość lokali	420	226	24	170
Powierzchnia użytkowa (m ²)	22.899	11.822	1.436	9.641
Z czego				
Ilość lokali zasiedlonych	355	X	X	X
Powierzchnia użytkowa lokali zasiedlonych	17.148	X	X	X
Ilość pustostanów	65	X	X	X

Wyszczególnienie	W budynkach będących w posiadaniu:			
	Ogółem	Gminy Racibórz	samoistne posiadanie Gminy	wspólnot mieszkaniowych
Powierzchnia pustostanów	5.751	X	X	X

Źródło: opracowanie własne na podstawie: dane Urzędu Miasta w Raciborzu – Wydział Lokalowy

Miasto dysponuje bogatą bazą terenów inwestycyjnych, rozmieszczonych w różnych częściach miasta. Obecnie istnieje konieczność przeznaczenia części z nich na cele mieszkaniowe, aby miasto stanowiło nie tylko atrakcyjne miejsce pracy, ale i życia. Jako jednostka terytorialna, której tereny inwestycyjne zostały włączone w skład Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Racibórz ma możliwość dysponowania ulgami w podatku dochodowym dla firm inwestujących na obszarach wchodzących w skład tej strefy. Na chwilę obecną, zdecydowana większość raciborskich terenów wchodzących w skład strefy zostało sprzedanych, a miasto podejmuje kroki zmierzające do włączenia do niej kolejnych obszarów, oczekując przyciągnięcia nowych inwestorów, a co za tym idzie - stworzenia nowych miejsc pracy, sieci kooperacji i zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej miasta. Tereny inwestycyjne aktywnie promowane są na oficjalnym portalu internetowym miasta, portalu gospodarczym "Invest in Silesia", na platformie *silesiainfo.org*, a także z wykorzystaniem tradycyjnych metod, takich jak materiały drukowane.

2.5. Instytucje otoczenia biznesu i inicjatywy komplementarne

W procesie tworzenia korzystnych warunków dla funkcjonowania biznesu miasto wspierane jest przez Instytucje Otoczenia Biznesu. Wśród nich wymienić należy Raciborską Izbę Gospodarczą, Cech Rzemiosł Różnych oraz Ośrodek Współpracy Gospodarczej, dysponujący możliwością beczynszowego najmu pomieszczeń dla początkujących mikro i małych przedsiębiorców w ramach oferty "Lokale na start".

Prócz wyżej wymienionych działań i przedsięwzięć, władze Raciborza wspierają lub uczestniczą w stałych i okresowych inicjatywach nakierowanych na rozwój gospodarki na poziomie lokalnym i regionalnym.

Na szczególną uwagę zasługują: Konsultacyjna Rada Gospodarcza, powołana przy Prezydencie Miasta Raciborza, będąca ciałem opiniodawczo-doradczym w sprawach gospodarczych i reprezentującym lokalne środowiska gospodarcze; Platforma Innowacji Energooszczędnych integrująca podmioty środowisk naukowo-badawczych, samorządowych, gospodarczych i finansowych dla realizacji różnych przedsięwzięć; Polsko-Czeska Gospodarcza Platforma Informacyjna *silesiainfo.org*, będąca portalem umożliwiającym przepływ informacji gospodarczej. Szczegółowe zasady funkcjonowania wymienionych inicjatyw wraz z kilkoma innymi przedsięwzięciami zawarte zostały w poszerzonej diagnozie sporządzonej w ramach prac nad niniejszym Programem.

3. Wyniki konsultacji społecznych

3.1. Wprowadzenie

Jedynym z istotnych etapów opracowania programu rozwoju przedsiębiorczości jest konsultacja przyjętych założeń ze środowiskiem, którego ten program dotyczy bezpośrednio. Dzięki temu możliwe jest połączenie wizji rozwoju miasta i wizji sektora gospodarczego z oczekiwaniami i planami uczestników lokalnego rynku.

Tego rodzaju działania zostały podjęte również na etapie sporządzania niniejszego Programu. Konsultacje przeprowadzone zostały w dwóch formach:

- ankietyzacja z wykorzystaniem wcześniej przygotowanego formularza,
- spotkania z przedsiębiorcami i przedstawicielami instytucji i środowisk, których działalność wpływa bezpośrednio na działalność przedsiębiorstw w Raciborzu.

Ankieta, której treść stanowi załącznik nr 1, była dystrybuowana w formie arkusza elektronicznego oraz w formie papierowej. Była też wypełniana przez ankietera podczas telefonicznych rozmów z przedsiębiorcami. Takich rozmów odbyło około 100. Pozostałe kanały dystrybucji ankiet to:

- wysyłka przez Raciborską Izbę Gospodarczą i Cech Rzemiosł Różnych do swoich członków,
- informacja na stronie <http://www.silesiainfo.org/> (Racibórz wspiera przedsiębiorczość, <http://www.silesiainfo.org/site/pl/wiadomosci/racib%C3%B3rz-wspiera-przedsi%C4%99biorczo%C5%9B%C4%87>),
- informacja na stronie internetowej <http://www.rig-raciborz.pl/>,
- informacje przekazane za pośrednictwem lokalnych mediów – np. raciborz.com.pl czy nowiny.pl.

Ostatnim sposobem na dotarcie do respondentów były spotkania z przedsiębiorcami organizowane przez Urząd Miasta, na których prezentowane były założenia do programu, dyskutowano o sytuacji przedsiębiorstw w Raciborzu i weryfikowano przyjęte założenia do programu. Spotkania te odbyły się 24 i 28 września 2015 r. i zaproszono na nich przedsiębiorców. Natomiast 1 października odbyło się spotkanie konsultacyjne z członkami Konsultacyjnej Rady Gospodarczej działającej przy Prezydencie Miasta.

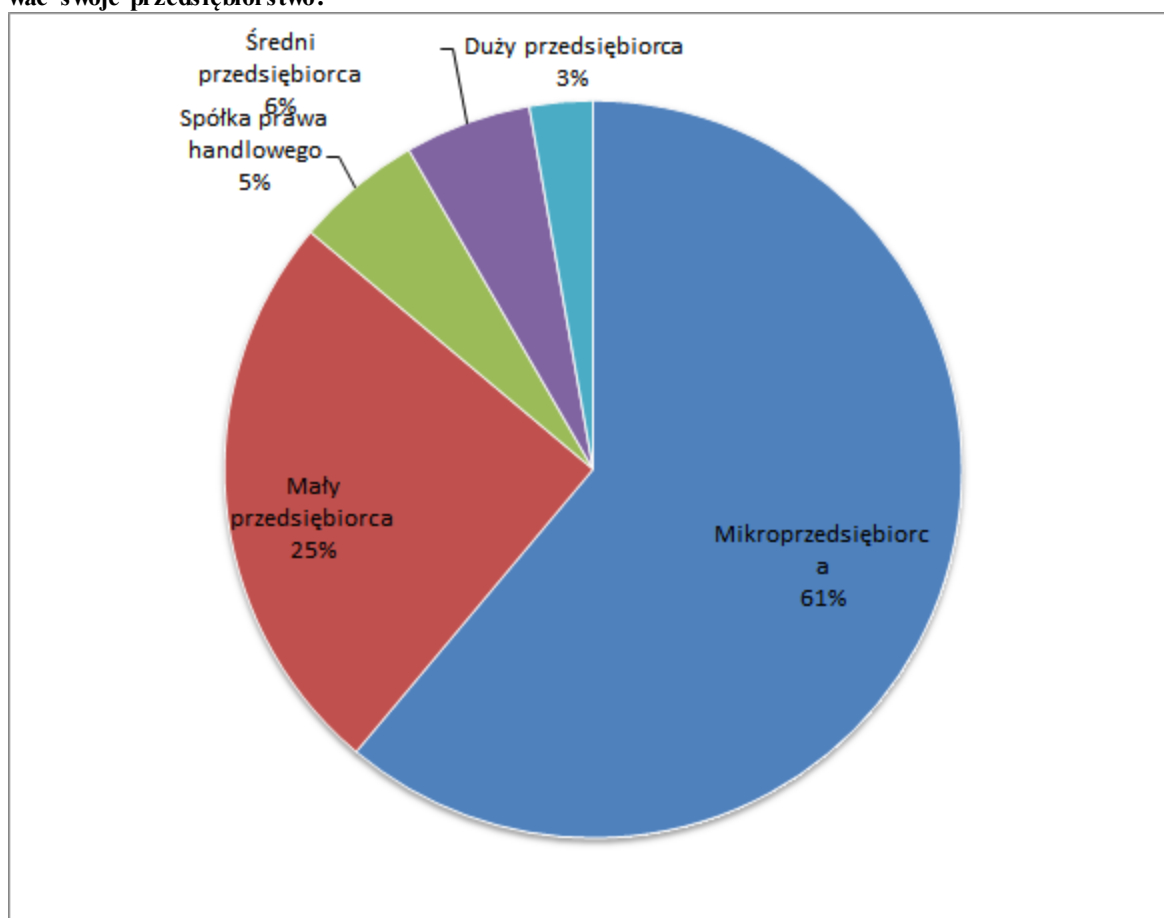
W odpowiedzi na te działania promocyjne uzyskano 36 kompletnie wypełnionych ankiet, które umożliwiały ich statystyczną analizę.

Osobną grupę informacji stanowią te wyrażone bezpośrednio podczas spotkań konsultacyjnych, a z których sporządzono notatki i podsumowania.

3.2. Wyniki statystyczne ankiet

W badaniu ankietowym uczestniczyli głównie przedsiębiorcy działający w skali mikro. Takiej wielkości przedsiębiorstwo prowadziło 60% badanych. Co czwarty natomiast posiadał firmę małą. Pozostała grupa to firmy duże lub średnie. Kompletną strukturę odpowiedzi na to pytanie przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 4 Struktura odpowiedzi ankietowanych na pytanie 1. Jaką ma Pan/Pani firmę - proszę sklasyfikować swoje przedsiębiorstwo?

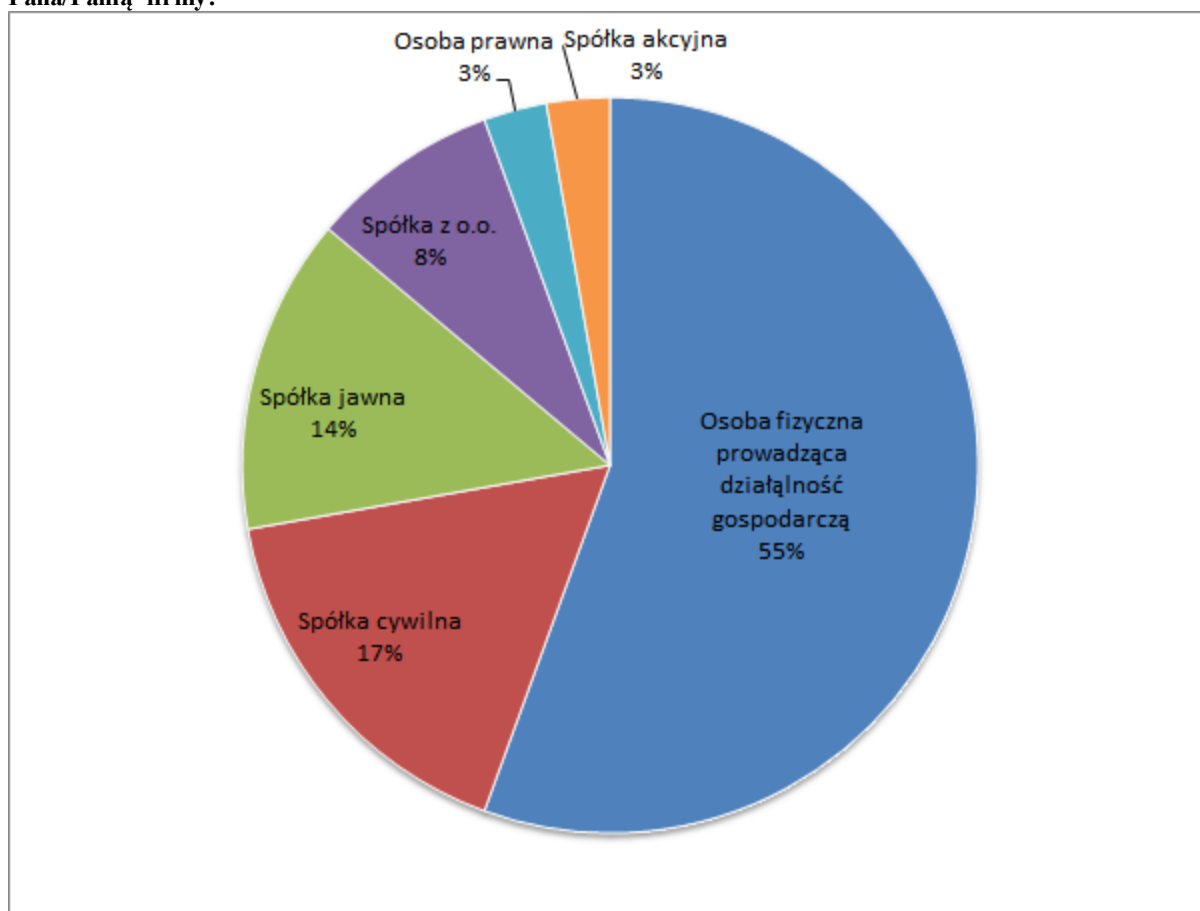

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Wielkość przedsiębiorstwa na ogół koreluje z formą prawną. Dlatego też największy udział wśród badanych miały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (55%). Mniej było przedstawicieli spółek cywilnych (17%) i spółek jawnych (14%).

Strukturę wszystkich odpowiedzi w tym pytaniu przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 5 Struktura odpowiedzi ankietowanych na pytanie 2. Jaka jest forma prawna prowadzonej przez Pana/Panią firmy?

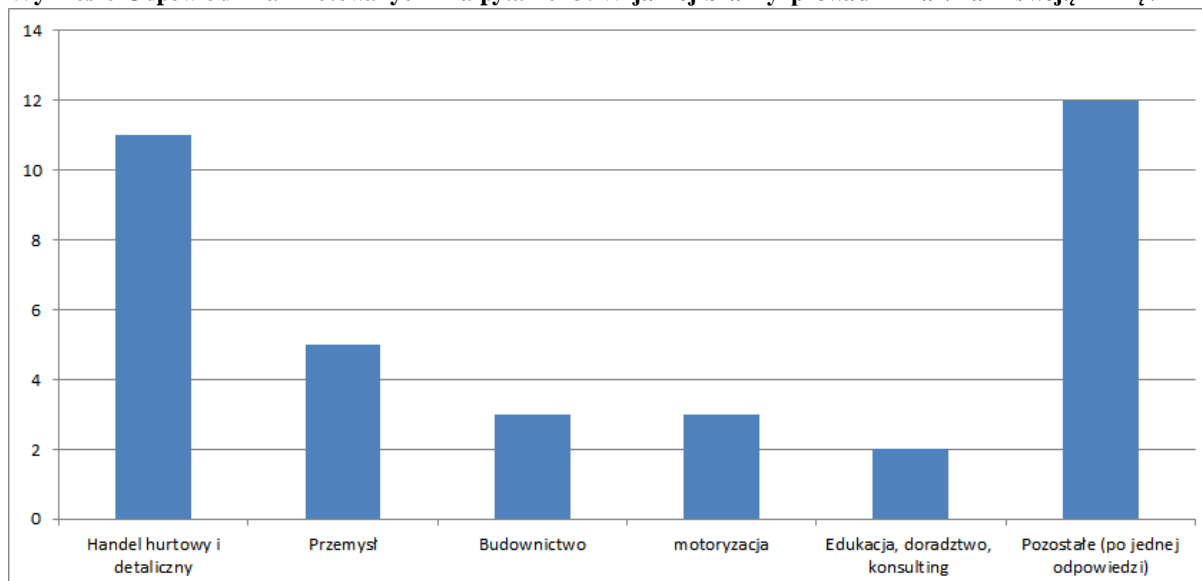

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Kolejne trzecie pytanie pozwoliło uzyskać odpowiedź dotyczącą formy własności. Z analizy odpowiedzi wynika, że praktycznie wszyscy badani (91%) prowadzi przedsiębiorstwa prywatne. Inną formę miały jedynie trzy firmy.

Kolejne pytanie dotyczyło branż, jakie reprezentowali badani. Wyniki przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 6 Odpowiedzi ankietowanych na pytanie 3. W jakiej branży prowadzi Pan/Pani swoją firmę?

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Większość firm, które zdecydowały się uczestniczyć w badaniach to firmy działające stosunkowo długo na rynku raciborskim. Dłużej niż 10 lat funkcjonowało aż 67% z nich. Po sześć przedsiębiorstw określiło swój wiek na krótszy niż 5 lat lub pomiędzy 5 lat a 10 lat.

Kolejne pytania ankiety dotyczyły już nie samych badanych a warunków, w jakich prowadzą oni swoją działalność.

Pierwsze z pytań miało za zadanie zbadać, jakie czynniki decydują zdaniem ankietowanych o wyborze miejsca na prowadzenie działalności gospodarczej. Zestawienie odpowiedzi prezentuje poniższa tabela.

Tabela 3 Odpowiedzi ankietowanych na pytanie 6. Proszę wskazać minimum 3 czynniki, które decydują o wyborze lokalizacji prowadzenia działalności gospodarczej na danym terenie lub wpływają na rozwój firmy?

Wyszczególnienie	Ilość odpowiedzi
Dostęp do infrastruktury komunikacyjnej, w tym drogowej	20
Cena gruntów/wynajmu lokali/zakupu lokali	18
Oferowane dla przedsiębiorców ulgi i udogodnienia	16
Możliwości działalności w otoczeniu innych firm (korzyści aglomeracji firm)	13
Dostęp do rynków zbytu	12
Dostęp do wykwalifikowanej kadry	10
Tradycje rodzinne – biznes prowadzony w danym miejscu pokoleniowo	10
Dostęp do terenów inwestycyjnych o odpowiedniej wielkości, wyposażonych w infrastrukturę	7

Wyszczególnienie	Ilość odpowiedzi
Oczekiwania pracowników co do wynagrodzenia	6
Do niedawna miejsce zamieszkania	3
Pozostałe (dwie lub jedno wskazanie)	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Powyższe zestawienie pokazuje, że dla przedsiębiorców w Raciborzu najistotniejsze z punktu widzenia lokalizacji firmy jest dostęp do infrastruktury komunikacyjnej, cena gruntów lub lokali, w których będą zakładać firmę i towarzyszące im ulgi i udogodnienia.

Po przeciwstawnej stronie znajdują się czynniki, które taką działalność utrudniają. Zdaniem badanych do najistotniejszych przeszkód należą zbyt wysokie koszty prowadzenia działalności, niedostateczna ilość pracowników o wymaganych kwalifikacjach i rezygnacja pracowników, którzy wyjechali do pracy za granicą. Dokładne zestawienie odpowiedzi na tego rodzaju pytanie przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 4 Odpowiedzi ankietowanych na pytanie 7. Proszę wskazać 3 najistotniejsze utrudnienia w prowadzeniu Pani/Pana działalności gospodarczej:

Wyszczególnienie	Ilość odpowiedzi
Zbyt wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej (w tym koszty zatrudnienia)	17
Niedostateczna ilość pracowników o kwalifikacjach zgodnych z oczekiwaniami firmy	12
Rezygnacja pracowników, w tym młodych ludzi, z kontynuacji pracy w Pańskiej firmie i ich wyjazd do pracy za granicę	11
Duża ilość sklepów wielkopowierzchniowych utrudniających działalność drobnego handlu	10
Utrudniony dostęp do źródeł finansowania działalności gospodarczej	10
Słabo rozwinięta infrastruktura drogowa lub jej niski stan techniczny	8
Bardzo duża konkurencja na rynku	7
Pozostałe (po jednym wskazaniu)	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

W następnym pytaniu poproszono ankietowanych by wskazali, co ich zdaniem może wspierać prowadzenie działalności gospodarczej w Raciborzu. Szczegółowy zestaw odpowiedzi przytoczono w poniższej tabeli.

Tabela 5 Odpowiedzi ankietowanych na pytanie 9. Proszę wskazać minimum 3 czynniki, które Pani/Pana zdaniem wspierają prowadzenie działalności gospodarczej w Raciborzu?

Wyszczególnienie	Ilość odpowiedzi
Rozwój prywatnej przedsiębiorczości	23

Wyszczególnienie	Ilość odpowiedzi
Obecność w Raciborzu firm o ustalonej renomie w kraju i za granicą	19
Długoletnie tradycje w przemyśle maszynowym, przetwórstwie rolno-spożywczym	15
Duża ilość terenów inwestycyjnych na terenie miasta	10
Racibórz postrzegany jest jako silny ośrodek gospodarczy	9
Rosnąca ilość inwestycji zagranicznych/krajowych	7
Żadne, brak	5
Pozostałe (po jednym wskazaniu)	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Ankietowani najczęściej przekonani są, że pomoże im w prowadzeniu firmy: rozwój prywatnej przedsiębiorczości, obecność w Raciborzu firm o ustalonej renomie oraz długoletnie tradycje w przemyśle maszynowym i przetwórstwie rolno-spożywczym.

Z punktu widzenia planowania działań samorządu w obszarze wsparcia rozwoju gospodarczego jednym z najistotniejszych odpowiedzi są te na pytanie 10. Poproszono w nim by ankietowani wskazali trzy działania samorządu, które ich zdaniem są najistotniejsze dla rozwoju przedsiębiorczości w mieście. Wyniki zestawione są w poniższej tabeli.

Tabela 6 Odpowiedzi ankietowanych na pytanie 10. Proszę wskazać minimum 3 działania samorządu, które Pana/Pani zdaniem są najistotniejsze dla rozwoju przedsiębiorczości w mieście

Wyszczególnienie	Ilość odpowiedzi
Wprowadzenie nowych zachęt podatkowych	23
Zapewnienie wsparcia inwestorom decydującym się na lokalizację swojej firmy w mieście aż do sfinalizowania inwestycji	17
Działania mające na celu promocję przedsiębiorczości	16
Dostępność terenów inwestycyjnych dostosowanych do potrzeb inwestorów	12
Rozszerzenie obszaru miasta włączonego do Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej	9
Zaangażowanie władz samorządowych w poprawę oferty edukacyjnej odpowiadającej na potrzeby lokalnego rynku pracy	8
Dostosowanie planów miejscowych do potrzeb firmy i jej rozwoju	7
Promocja idei uczenia się przez całe życie, która zachęca m.in. do jak najdłuższej aktywności zawodowej lub do aktywnej zmiany profilu zawodowego	7
Promocja Raciborza na terenie Polski i za granicą jako miejsca atrakcyjnego dla inwestorów	5
Zaangażowanie władz samorządowych w poprawę oferty edukacyjnej odpowiadającej na potrzeby lokalnego rynku pracy	5

Wyszczególnienie	Ilość odpowiedzi
Wsparcie finansowe	1
Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Przedsiębiorcy w Raciborzu ze strony samorządu najbardziej liczą na wprowadzenie nowych zachęt podatkowych, na wsparcie na całym etapie procesu inwestycyjnego oraz na działania promujące przedsiębiorczość. Warto zwrócić uwagę, że pierwsze z oczekiwanych działań pokrywa się z listą najistotniejszych czynników, które decydują o lokalizacji inwestycji. Wtedy oferowane ulgi i udogodnienia pojawiło się trzecie w kolejności.

W ankiecie zbadano również, z jakich form ulg i udogodnień dostępnych obecnie dla przedsiębiorców, badani skorzystali. Najbardziej popularne było wsparcie z PUP oraz dotacje, kredyty lub pożyczki preferencyjne na rozwój. Prawie co dziesiąta firma w Raciborzu nie korzystała z żadnej formy pomocy. Szczegółową listę odpowiedzi przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 7 Odpowiedzi ankietowanych na pytanie 11. Z jakich działań obecnie podejmowanych przez władze miasta lub instytucje publiczne korzystała Pani/Pan do tej pory?

Wyszczególnienie	Ilość odpowiedzi
Wsparcie z PUP (bezpośrednio lub pośrednio np. w formie zatrudnienia stażystów dofinansowanych ze środków PUP) Liczba	15
Dotacje, kredyty lub pożyczki preferencyjne na rozwój przedsiębiorstwa ze środków zewnętrznych (w tym UE)	10
Z żadnych	5
Udział w konferencjach i spotkaniach gospodarczych	5
Oferta terenów inwestycyjnych na terenie Raciborza	4
Oferta lokali użytkowych dostępnych na terenie Raciborza	4
Dotacje z budżetu miasta na zadania związane z modernizacją źródeł ciepła lub montaż ekologicznych systemów przygotowania C.W.U.	3
Pozostałe (po jednym wskazaniu)	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

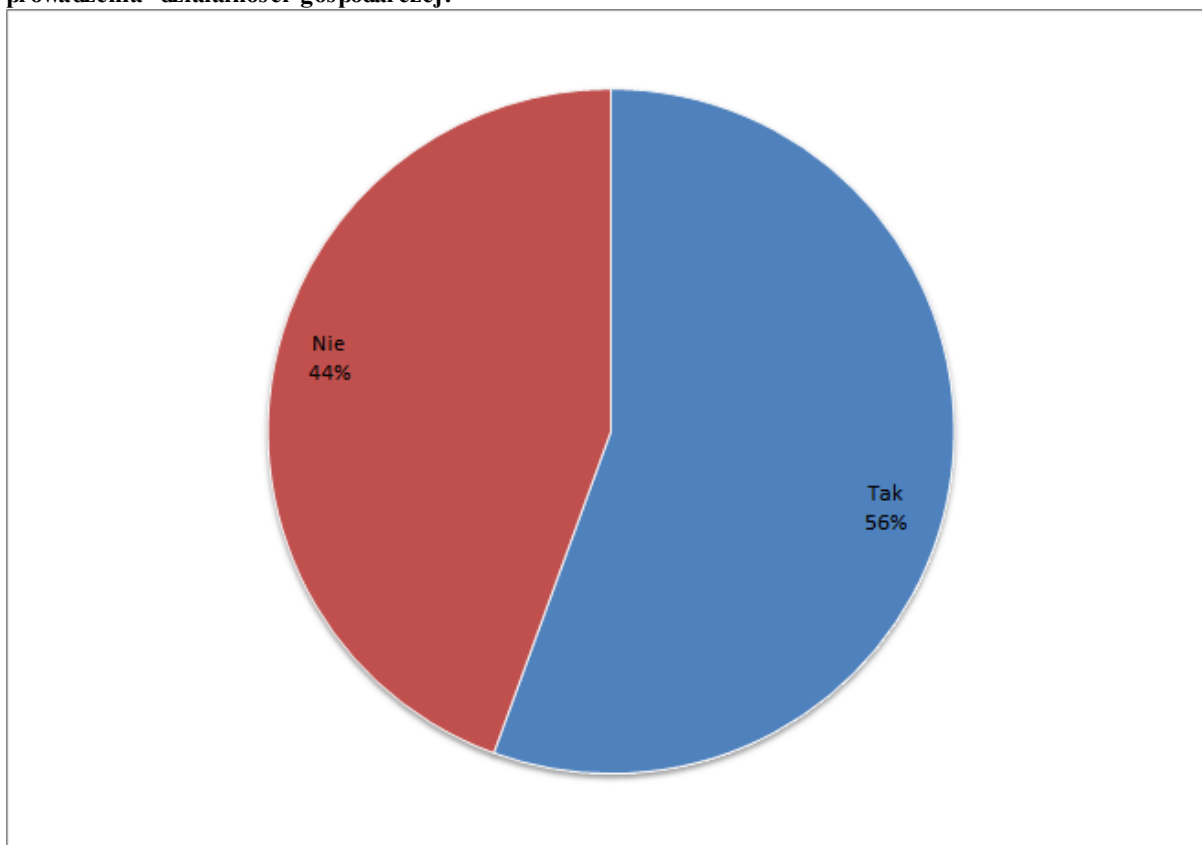
W jednym z pytań poproszono badanych by podzielili się swoją opinią o tym, który z obszarów gospodarki wart jest zainwestowania. Ponad 1/3 uważa, że jest to przemysł, a 14%, że budownictwo. Warto też zdaniem ankietowanych zainteresować się działalnością związaną z kulturą, rozrywką i rekreacją lub handlem detalicznym i hurtowym. Tak uważa odpowiednio co dziesiąty ankietowany.

Pośrednią odpowiedź na pytanie czy firmy działające w Raciborzu są zainteresowane tym miejscem daje ich działalność inwestycyjna. Jeżeli nakłady na rozwój firmy w ostatnim okresie

wzrosły to należy to również interpretować jako potwierdzenie, że warto w tym zostać. O taką działalność pytano ankietowanych w pytaniu 14. Z odpowiedzi wynika, że 14 firm w ostatnim okresie zwiększyła swoje wydatki inwestycyjne, a dla 10 utrzymały się na takim samym poziomie. Jedynie w pięciu zmalały, a w czterech były znikome lub zaniechano inwestowania.

Podsumowaniem opinii ankietowanych o Raciborzu, jako miejscu do inwestowania, stanowi pytanie 15. Zapytano w nim badanych czy poleciliby to miasto, jako miejsce do prowadzenia działalności gospodarczej. Odpowiedzi nie były jednoznaczne, jednak większość z nich wyraziła się pozytywnie. Przedstawia to kolejny wykres.

Wykres 7 Struktura odpowiedzi ankietowanych na pytanie 15. Czy poleci Pani / Pan Racibórz jako miejsce prowadzenia działalności gospodarczej?

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

W załączniku nr 2 przytoczono uzasadnienia badanych do wybranych w pytaniu 15. odpowiedzi.

W załączniku tym znalazły się też opisowe odpowiedzi na następujące pytania:

- Pytanie 8. Co najbardziej według Pana/Pani ogranicza rozwój firmy oraz co Miasto może zrobić w celu ułatwienia?
- Pytanie 12. Jaka jest Pani/Pana ogólna opinia warunkach prowadzenia działalności gospodarczej w Raciborzu. Proszę uzasadnić.
- Pytanie 16. W ostatnich latach miasto Racibórz odnotowuje zmniejszającą się liczbę mieszkańców, co w dużej mierze związane jest z wyjazdem do pracy za granicę i do dużych miast zwłaszcza absolwentów i osób młodych. Co według Pani/Pana zachęci

osoby młode do związania swojej przyszłości z Raciborzem? Jakie kroki należy podjąć by te osoby w mieście zatrzymać?

3.3. Wyniki spotkań i konsultacji

Celem bezpośrednich spotkań konsultacyjnych było omówienie zdiagnozowanej na podstawie danych statystycznych i dokumentów strategicznych sytuacji w mieście oraz kluczowych problemów dotyczących sfery gospodarczej.

Dyskutowane zagadnienia dotyczyły:

- demografii i jej wpływu na rynek pracy w Raciborzu,
- dostosowania oferty edukacji, w tym szczególnie zawodowej, do zapotrzebowania firm działających na terenie miasta,
- oferta gruntów i lokali przeznaczonych pod inwestycje, która nie zawsze odpowiada oczekiwaniom lokalnych inwestorów,
- rozwinięcie i poszerzenie komunikacji i wymiany informacji pomiędzy środowiskiem gospodarczym a władzą samorządową.

Wnioski i zalecenia wynikające z konsultacji to przede wszystkim:

- uwzględnienie w polityce lokalnej postulatów ograniczających rozwój handlu wielkopowierzchniowego,
- promocję wśród mieszkańców postawy wspierającej lokalne firmy w tym między innymi poprzez robienie bieżących zakupów w mniejszych sklepach,
- wdrożenie rozwiązań prawnych, które pozwolą stworzyć zachęty dla ludzi młodych i dla specjalistów do poszukiwania miejsc pracy w Raciborzu,
- podjęcie długotrwałej współpracy z jednostkami edukacyjnymi, tak by w efekcie uzyskać dostosowanie kwalifikacji absolwentów do oczekiwań lokalnego rynku pracy,
- podjęcie działań prawnych i inwestycyjnych, których celem będzie poprawa oferty gruntów i lokali, jakimi dysponuje miasto i jakie będzie w stanie zaoferować przedsiębiorcom,
- wdrożenie stałych form współpracy i spotkań przedstawicieli samorządu z przedsiębiorcami na różnym szczeblu i w różnych obszarach tematycznych.

3.4. Podsumowanie

Typowe przedsiębiorstwo, które wzięło udział w badaniu to mikroprzedsiębiorca działający jako osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą. Reprezentuje on sektor handlu hurtowego lub detalicznego i działa na tym rynku dłużej niż 10 lat.

W swojej działalności za kluczowy uważa dostęp do infrastruktury komunikacyjnej w tym drogowej. Utrudniają mu działalność przede wszystkim zbyt wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej. Oczekuje też, że samorząd wesprze go w działalności wprowadzając nowe

zachęty podatkowe. Korzystał też już w swojej działalności z pomocy publicznej i był to któryś z programów oferowanych przez PUP w Raciborzu.

Jego zdaniem, pomimo licznych trudności i przeszkód, na jakie natrafia, Racibórz jest miejscem, w którym warto podejmować się działalności komercyjnej, co potwierdza również rosnącymi nakładami inwestycyjnymi na tę działalność.

Pytania otwarte, które znalazły się w ankiecie, pozwoliły uzyskać opinie przedsiębiorców w zakresie proponowanych przez nich działań, których powinny się podjąć władze miasta. Wsparciu prowadzenia działalności gospodarczej w Raciborzu powinny sprzyjać takie działania jak:

- włączenie w działalność samorządu lokalnych firm w sposób aktywny (regularne spotkania i konsultacje) i pasywny, czyli korzystanie i rekomendowanie takiego korzystania z towarów i usług dostarczanych przez miejscowych przedsiębiorców,
- promocja firm raciborskich na rynkach krajowych i międzynarodowych,
- ograniczenie ekspansji działalności sklepów wielkopowierzchniowych,
- obniżenie obciążeń podatkowych w podatkach lokalnych,
- regularne prowadzenie przez Urząd Miasta poradnictwa i szkoleń,
- wsparcie przedsiębiorców w realizacji procedur administracyjnych i prawnych,
- poprawa komunikacji działań samorządu między innymi poprzez dostosowanie jej formy do oczekiwań i możliwości grupy docelowej,
- wsparcie przedsiębiorców w pozyskiwaniu finansowania zewnętrznego na prowadzoną przez nich działalność.

Na poniższym schemacie przedstawiono, w jaki sposób cele programu realizują kluczowe postulaty przedsiębiorców.

Cel szczegółowy 1: Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej miasta

- obniżenie obciążeń podatkowych w podatkach lokalnych

Cel szczegółowy 2: Promocja inwestycyjna

- promocja firm raciborskich na rynkach krajowych i międzynarodowych

Cel szczegółowy 3: Rozwój przedsiębiorczości i wspieranie lokalnego rynku pracy

- włączenie w działalność samorządu lokalnych firm w sposób aktywny (regularne spotkania i konsultacje) i pasywny, czyli korzystanie i rekomendowanie takiego korzystania z towarów i usług dostarczanych przez miejscowych przedsiębiorców
- ograniczenie ekspansji działalności sklepów wielkopowierzchniowych
- wsparcie przedsiębiorców w realizacji procedur administracyjnych i prawnych
- wsparcie przedsiębiorców w pozyskiwaniu finansowania zewnętrznego na prowadzoną przez nich działalność.
- poprawa komunikacji działań samorządu między innymi poprzez dostosowanie jej formy do oczekiwań i możliwości grupy docelowej

Cel szczegółowy 4: Edukacja dostosowana do lokalnego rynku pracy

- regularne prowadzenie przez Urząd Miasta poradnictwa i szkoleń

4. Analiza SWOT

Dane uzyskane z analizy statystycznej sytuacji w mieście oraz z konsultacji z przedstawicielami środowiska gospodarczego pozwoliły na przeprowadzenie analizy słabych i silnych stron miasta oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją w najbliższej przyszłości.

Celem analizy SWOT jest określenie stanu aktualnego oraz perspektyw rozwojowych dla miasta w obszarze gospodarki. W kolejnym etapie analiza ta stanowić będzie podstawę do sformułowania celu głównego i celów pośrednich Programu czyli tak zwanej logiki interwencji.

Analizę przeprowadzono badając otoczenie gospodarcze i całe miasto poprzez identyfikację wewnętrznych i zewnętrznych czynników oraz określając zależności między nimi. Identyfikację czynników, które mogą lub wpływają na funkcjonowanie gospodarki podzielono na cztery grupy:

- *mocne strony*, czyli czynniki wewnętrzne (cechy) obszaru stanowiące jego atuty, elementy przewagi lub zalety w stosunku do innych miast,
- *słabe strony*, to czynniki wewnętrzne (cechy) obszaru stanowiące o jego słabościach, barierach i wadach,
- *szanse* to czynniki zewnętrzne (cechy) otoczenia, które warunkują możliwości korzystnej zmiany dla miasta,
- *zagrożenia* to czynniki zewnętrzne (cechy) otoczenia, które stwarzają dla miasta niebezpieczeństwo niekorzystnej zmiany.

Wyniki analizy pozwalają na wybór takiego kierunku działania, który zminimalizuje zagrożenia, ograniczy słabe strony oraz wykorzysta szanse i mocne strony, maksymalizując jednocześnie prawdopodobieństwo osiągnięcia zdefiniowanego celu głównego.

4.1. Czynniki wewnętrzne i zewnętrzne analizy SWOT

W poniższych tabelach zaprezentowane zostały wyniki analizy SWOT. Do poszczególnych czynników przypisano wagi, które odpowiadają znaczeniu, jakie dany czynnik ma lub może mieć dla przedsiębiorczości w Raciborzu.

Tabela 8 Identyfikacja czynników analizy SWOT oraz określenie ich ważności (mocne strony, szanse)

Waga	Czynniki wewnętrzne	Waga	Czynniki zewnętrzne
1,00	Mocne strony	1,00	Szanse
0,30	Przynależność miasta do KSSE [s1]	0,30	Fundusze europejskie w nowej perspektywie 2014-2020 [o1]

Waga	Czynniki wewnętrzne	Waga	Czynniki zewnętrzne
0,20	Dogodne usytuowanie geograficzne i komunikacyjne [s2]	0,30	Wzrost gospodarczej roli regionu dzięki położeniu nadgranicznemu oraz nowoczesnej sieci transportu transeuropejskiego [o2]
0,20	Liczne działania promujące instrumenty służące wspieraniu przedsiębiorców [s3]	0,20	Rosnąca pozycja Polski jako lokalizacji pod inwestycje. Napływ kapitału zagranicznego oraz wzrost inwestycji zagranicznych [o3]
0,10	Bogata baza terenów inwestycyjnych oraz lokali użytkowych [s4]	0,20	Działalność gospodarcza jako alternatywa zatrudnienia dla osób w różnym wieku [o4]
0,10	Stopa bezrobocia niższa od średniej krajowej i wojewódzkiej [s5]		
0,10	Dobrze rozwinięta infrastruktura szkolnictwa [s6]		

Źródło: opracowanie własne

W kolejnej tabeli zestawiono słabe strony oraz zagrożenia dla miasta.

Tabela 9 Identyfikacja czynników analizy SWOT oraz określenie ich ważności (słabe strony, zagrożenia)

Waga	Czynniki wewnętrzne	Waga	Czynniki zewnętrzne
1,00	Słabe strony	1,00	Zagrożenia
0,20	Niedostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy [w1]	0,30	Spowolnienie tempa rozwoju gospodarczego [t1]
0,20	Postępujący spadek liczby ludności [w2]	0,20	Niekorzystne zmiany struktury ludności według funkcjonalnych grup wieku spadek liczby osób w wieku produkcyjnym na rzecz wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym [t2]
0,20	Brak wiedzy wśród przedsiębiorców na temat możliwości uzyskania wsparcia [w3]	0,20	Emigracja młodych Raciborzan [t3]
0,20	Niedostatek podmiotów oferujących wsparcie w zakresie pozyskiwania różnego typu dofinansowań oraz utrudniony dostęp do informacji na temat możliwości uzyskania dofinansowania działalności [w4]	0,10	Atrakcyjne rynki pracy i warunki bytowe w miastach sąsiednich [t4]
0,10	Wysoki udział kobiet i ludzi młodych w ogólnej strukturze bezrobotnych [w5]	0,10	Nasilający się trend zakupów w dużych galeriach handlowych [t5]
0,10	Malejąca liczba podmiotów gospodarczych [w6]	0,10	Niewystarczające zainteresowanie inwestorów realizacją przedsięwzięć na terenie miasta Racibórz [t6]

Źródło: opracowanie własne

4.2. Wyniki zbiorcze SWOT/TOWS

Wyniki zbiorcze analizy SWOT / TOWS powstały na podstawie przeliczenia interakcji pomiędzy poszczególnymi czynnikami przy uwzględnieniu przypisanych im wag².

Analiza SWOT to zależności od „wewnątrz do zewnątrz”, czyli odpowiedź na pytania, w jaki sposób czynniki wewnętrzne oddziałują na czynniki zewnętrzne. Przeprowadzono ją odpowiadając na następujące pytania:

1. Czy określona mocna strona pozwala wykorzystać daną szansę?
2. Czy określona mocna strona pozwala ograniczyć dane zagrożenie?
3. Czy określona słaba strona ogranicza możliwość wykorzystania danej szansy?
4. Czy określona słaba strona potęguje dane zagrożenie?

Analiza TOWS jest odwrotnością poprzedniej i przebiega od „zewnątrz do wewnątrz”. Pozwala ona określić jak czynniki zewnętrzne oddziałują na wewnętrzne. Analizę przeprowadzono odpowiadając na następujące pytania:

1. Czy określona szansa potęguje daną silną stronę?
2. Czy określona szansa pozwala osłabić daną słabą stronę?
3. Czy określone zagrożenie ogranicza daną silną stronę?
4. Czy określone zagrożenie wzmacnia daną słabą stronę?

Tabela 10 Wyniki obliczeń dla analizy SWOT / TOWS. Zestawienie zbiorcze

Kombinacja	Wyniki analizy SWOT		Wyniki analizy TOWS		Zestawienie zbiorcze SWOT/TOWS	
	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów
Mocne strony [S]/ Szanse [O]	9	1,89	22	4,40	31	6,29
Mocne strony [S]/ Zagrożenia [T]	14	2,20	14	1,90	28	4,10
Słabe strony [W]/ Szanse [O]	10	2,00	20	3,90	30	5,90
Słabe strony [W]/ Zagrożenia [T]	16	2,80	20	2,90	36	5,70

Źródło: opracowanie własne

Sumy interakcji oraz iloczynów w kolejnym kroku przeniesiono do tabeli uwzględniającej cztery rodzaje strategii, jakie można podjąć na podstawie analizy:

- agresywna,
- konserwatywna,
- konkurencyjna lub

² Pełne wyniki analizy interakcji zawarte zostały w Załączniku 3 do niniejszego opracowania

- defensywna.

Tabela 11 Macierz strategii dla obszaru gospodarczego Raciborza

	Szanse	Zagrożenia
Mocne strony	Strategia agresywna	Strategia konserwatywna
	Liczba interakcji	Liczba interakcji
	31	28
	Ważona liczba interakcji	Ważona liczba interakcji
	6,29	4,10
Słabe strony	Strategia konkurencyjna	Strategia defensywna
	Liczba interakcji	Liczba interakcji
	30	36
	Ważona liczba interakcji	Ważona liczba interakcji
	5,90	5,70

Źródło: opracowanie własne

Z literatury przedmiotu wiadomo, że wybór strategii zależy od siły powiązań pomiędzy grupami czynników SWOT.

W planowaniu działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w Raciborzu przyjąć można strategię z poniższej listy:

- *agresywną*, jeśli przeważają mocne strony i powiązane z nimi szanse; badany obszar miasta wykorzystuje szanse dzięki posiadanym mocnym stronom, występuje dynamiczny rozwój, należy pielęgnować mocne strony i wykorzystywać szanse,
- *konserwatywną*, jeśli przeważają mocne strony i powiązane z nimi zagrożenia; obszar skutecznie niweluje zagrożenia dzięki posiadanym mocnym stronom, nie pozwala to jednak na dynamiczny rozwój, oczekuje się na poprawę warunków otoczenia,
- *konkurencyjną*, jeśli przeważają słabe strony i powiązane z nimi szanse; obszar funkcjonuje w przyjaznym otoczeniu, dlatego też mimo słabości pozwala to na dalsze jego działanie, nie ma jednak możliwości wykorzystania szans, należy skupić się na eliminacji słabych stron,
- *defensywną*, jeśli przeważają słabe strony i powiązane z nimi są zagrożenia; obszar jest w fazie przetrwania, nasilają się zjawiska negatywne społecznie.

Analizując tabelę powyżej dla badanego obszaru funkcjonowania miasta wynika, iż należy wybrać strategię defensywną. Zidentyfikowana liczba interakcji to 36, a ważona ich liczba to 5,7.

Przewaga tej strategii nie jest jednak jednoznaczna. Wynik mierzony liczbą bezpośrednich interakcji wskazywał na strategię defensywną, która jednak uzyskała niewielką przewagę (5) nad strategią agresywną, która dodatkowo uzyskała przewagę wyrażoną ważoną liczbą interakcji. W konsekwencji, przyjęto strategię opartą na maksymalizacji wykorzystania mocnych stron miasta i szans rozwojowych generowanych przez otoczenie.

Powiązania pomiędzy wynikami analizy SWOT a celami zaprezentowano na poniższym diagramie.

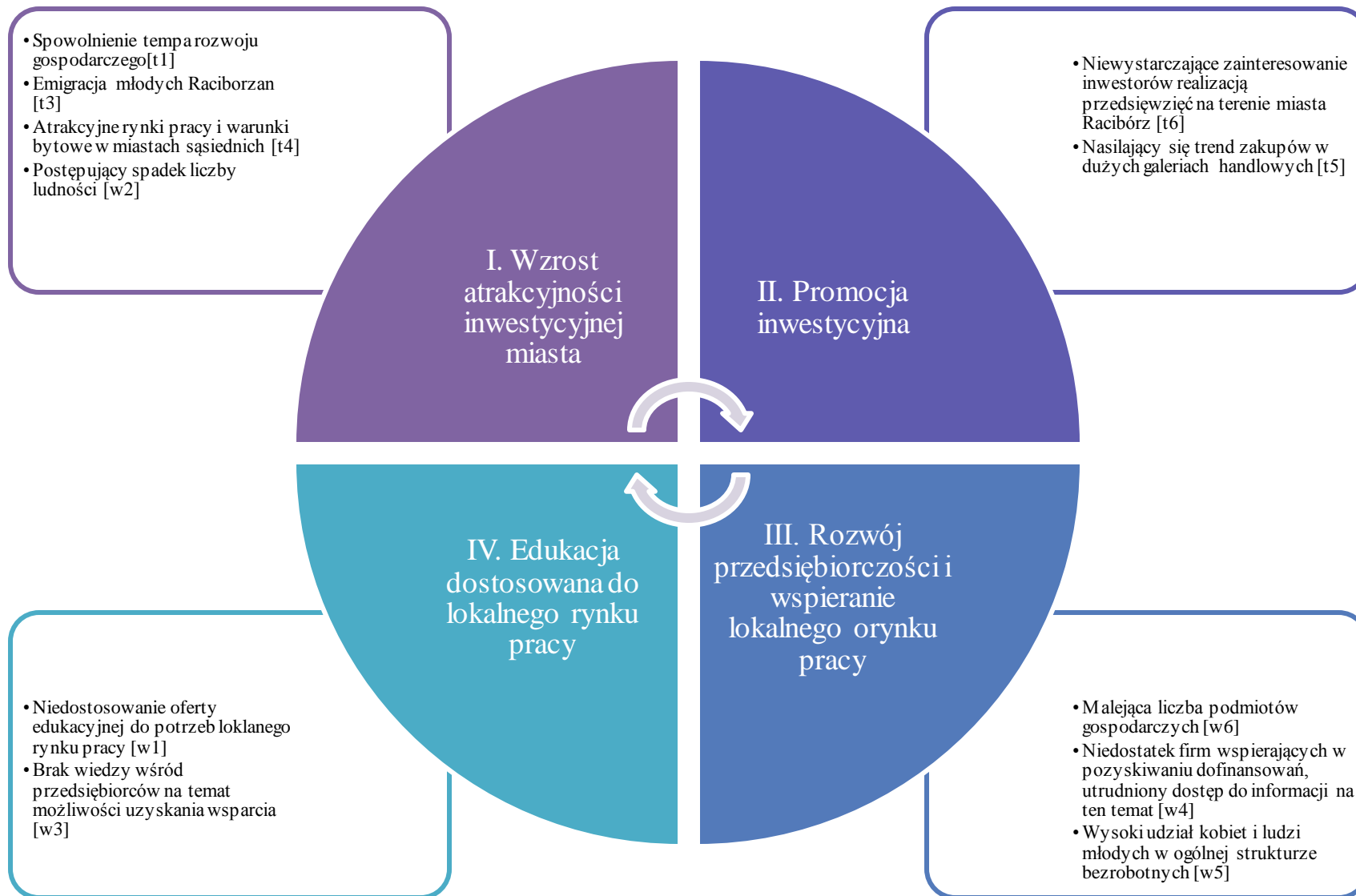
Jednak istnieją w tym obszarze funkcjonowania miasta mocne strony i prognozowane są szanse, które należy wykorzystać jako impuls służący rozwojowi. Są to czynniki kluczowe, które stanowią podstawę rozwoju przedsiębiorczości pomimo niesprzyjających elementów w otoczeniu w jakim miasto funkcjonuje.

Mocne strony, o których należy pamiętać to:

- przynależność miasta do KSSE dająca możliwość rozwoju oferty inwestycyjnej,
- instrumenty prawne promujące rozwój przedsiębiorczości,
- dogodne usytuowanie geograficzne i komunikacyjne.

Szanse, na których warto skupić działania Programu to:

- rozpoczynających się okres wdrażania funduszy europejskich na lata 2014-2020,
- prognozowany wzrost gospodarczy regionu.

Logika interwencji – Cele i kierunki działania

5. Grupy docelowe Programu

Biorąc pod uwagę, iż Program Wspierania Przedsiębiorczości Miasta Racibórz ma na celu zapewnienie dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego miasta w perspektywie średnio-terminowej, zdefiniować można kilka zasadniczych grup interesariuszy. Będą one – z jednej strony - miały istotny wpływ na realizację założeń niniejszego Programu, z drugiej zaś strony korzyści wynikające z wdrożenia Programu będą również ich udziałem. Należy zwrócić uwagę, iż wyłącznie efektywna współpraca wszystkich grup wskazanych poniżej może zapewnić optymalne korzyści i maksymalne wykorzystanie potencjału rozwojowego Raciborza.

- Mieszkańcy Raciborza – u podstaw Programu leży dążenie do stworzenia w Raciborzu nowoczesnego i stabilnego lokalnego rynku pracy, charakteryzującego się wysoką trwałością i konkurencyjnością miejsc pracy. W sposób naturalny, mieszkańcy miasta będą grupą korzystającą w pierwszej kolejności z rozwijającego się rynku pracy. Z drugiej strony mieszkańcy to także grupa mogąca w sposób aktywny wpływać na postrzeganie Raciborza jako sprzyjającego miejsca zamieszkania i zatrudnienia, zarówno w ujęciu lokalnym, regionalnym, jak i krajowym i międzynarodowym. Należy więc unikać traktowania mieszkańców wyłącznie jako potencjalnych beneficjentów – ich aktywna rola jako kreatorów wizerunku miasta jest również nie do przecenienia.
- Przedsiębiorcy działający na rynku lokalnym – kluczowa grupa interesariuszy z punktu widzenia założeń Programu, zarówno w warstwie korzyści (potencjalni beneficjenci), jak i działań (podmioty współodpowiedzialne za efektywne wdrożenie Programu). Konkurencyjny i stabilny lokalny rynek pracy to z całą pewnością korzyść dla lokalnych przedsiębiorców dzięki dostępowi do wykwalifikowanej i kompetentnej grupy pracowniczej, efektywnemu systemowi wsparcia inwestycyjnego oraz sprawnym mechanizmom rozwoju gospodarczego. Niemniej jednak, doprowadzenie do tego stanu wymaga również aktywnego działania po stronie przedsiębiorców, począwszy od przejrzystego formułowania postulatów własnego środowiska, poprzez szeroką współpracę z instytucjami edukacyjnymi, a na współtworzeniu wizerunku miasta skończywszy.
- Instytucje Otoczenia Biznesu oraz instytucje rynku pracy – podmioty te mają duże możliwości w zakresie aktywnego wpływania na kształt lokalnego rynku pracy, ze względu na to, iż są one swoistymi pośrednikami pomiędzy przedsiębiorcami, a potencjalnymi bądź obecnymi pracownikami. Aktywność tych podmiotów powinna być dodatkowo stymulowana szerokimi możliwościami w zakresie pozyskiwania dodatkowych środków finansowych w ramach funduszy unijnych na realizację działań związanych z lokalnym rynkiem pracy.
- Potencjalni inwestorzy – jedna z istotnych grup, do których adresowane będą działania uwzględnione w poszczególnych obszarach tematycznych niniejszego Programu. Rosnący poziom inwestycji na terenie miasta, zarówno ze strony przedsiębiorców już działających na terenie miasta, jak i nowopozyskanych inwestorów, to droga do zapewnienia stabilności i konkurencyjności raciborskiego rynku pracy wobec rynków miast ościennych.

- Instytucje edukacyjne różnego szczebla – wysoki poziom edukacji, ściśle skorelowany z potrzebami rynku pracy to klucz do zapewnienia wysokiej jakości lokalnego rynku pracy w ujęciu długoterminowym. Dobrze wyedukowani, kompetentni pracownicy to siła napędowa dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego miasta, tak więc, w obrębie nowoczesnego rynku pracy, koniecznością jest łączenie na poziomie lokalnym potrzeb rynku pracy z ofertą edukacyjną, w tym z edukacją w zakresie podstaw przedsiębiorczości i efektywnego przysposobienia zawodowego.

Urząd Miasta Racibórz – dzięki możliwości kompleksowego i wielopłaszczyznowego oddziaływania na rozwój społeczno-gospodarczy miasta, jest to podmiot ponoszący największą odpowiedzialność za kreowanie i docelowy kształt lokalnej polityki gospodarczej i rynku pracy. Urząd Miasta to także inicjator i moderator komunikacji i współpracy poszczególnych grup interesariuszy funkcjonujących w ramach niniejszego Programu.

6. Struktura i główne założenia Programu

W ramach prac nad opracowaniem Programu Wspierania Przedsiębiorczości Miasta Racibórz przyjęto podejście procesowe – od wielowątkowej diagnozy w obszarze społeczno-gospodarczym, do konkretnych działań zapewniających realizację przyjętych założeń. Prace uwzględniały szerokie konsultacje społeczne z przedstawicielami środowisk, które będą docelowymi beneficjentami, jak również aktorami uczestniczącymi we wdrażaniu Programu. Kluczowe założenia bazowe leżące u podstaw prac nad Programem, sformułowane w oparciu o materiały zebrane w części diagnozującej, obejmują:

- przeciwdziałanie procesom depopulacyjnym i migracji wykwalifikowanej kadry do innych ośrodków miejskich w ujęciu regionalnym, krajowym i międzynarodowym,
- zwiększenie liczby trwałych i konkurencyjnych miejsc pracy na terenie Raciborza,
- rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców miasta,
- efektywne połączenie oferty edukacyjnej z potrzebami lokalnego rynku pracy,
- optymalne wykorzystanie potencjału inwestycyjno-rozwojowego Raciborza.

Kompleksowa analiza kontekstu społeczno-gospodarczego na terenie Raciborza, przeprowadzona w oparciu o dane statystyczne (ilościowe) oraz jakościowe, zawarte w części diagnozującej, pozwoliła na zdefiniowanie następującego Celu Głównego:

Cel główny: Zwiększenie potencjału gospodarczego Miasta Racibórz i wzrost liczby nowych miejsc pracy poprzez kreowanie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i poziomu inwestycji.

W obrębie Celu Głównego wskazano cztery Cele szczegółowe odpowiadające głównym kierunkom strategicznego wsparcia przedsiębiorczości na terenie miasta. Przyjęta struktura gwarantuje podjęcie działań we wszystkich kluczowych obszarach tematycznych związanych z rozwojem gospodarczym miasta, obejmujących:

- rozwój przestrzenny,

- kompleksowe wsparcie przedsiębiorców, ze szczególnym uwzględnieniem młodych przedsiębiorców i firm na wczesnym etapie rozwoju,
- tworzenie sprzyjających warunków dla osiedlania się na terenie miasta i podejmowania zatrudnienia w ramach lokalnego rynku pracy,
- wielopłaszczyznową informację, komunikację i promocję inwestycyjną,
- edukację na wszystkich etapach.

W ramach każdego *Celu szczegółowego* zdefiniowano *Kierunki rozwoju*, które precyzują zakres interwencji w ramach poszczególnych *Obszarów tematycznych*. Bezpośrednia realizacja założeń niniejszego Programu w obrębie każdego Kierunku będzie odbywała się poprzez konkretne *działania*, których lista będzie podlegała corocznemu monitoringowi i aktualizacji. Co istotne, listy działań zawartej w niniejszym dokumencie nie należy traktować jako zamkniętego katalogu, nawet w perspektywie krótkoterminowej – kolejne działania będą dodawane do Programu na etapie jego okresowej aktualizacji. Należy również zwrócić uwagę na fakt, iż wpisanie konkretnego działania do Programu nie jest równoznaczne z bezwzględnym zobowiązaniem do jego realizacji. W szczególności dotyczy to działań uzależnionych od pozyskania zewnętrznego finansowania, którego ewentualny brak może zagrozić terminowej realizacji przedsięwzięcia, bądź w ogóle wykluczyć dane działanie z listy realizowanych projektów.

Jednocześnie, biorąc pod uwagę kompleksowy i długofalowy wymiar niniejszego Programu, w ramach każdego z *Celów szczegółowych* zdefiniowano zestaw *Narzędzi Rekomendowanych*, które mogą stanowić inspirację do podjęcia konkretnych działań projektowych realizowanych przez wszystkie grupy interesariuszy w obrębie Programu. Ponadto, dla każdego *Celu szczegółowego* sformułowano również *Wskaźniki rekomendowane*, które umożliwią monitoring realizacji założeń niniejszego Programu. Lista wskaźników rekomendowanych, podobnie jak lista działań, stanowi katalog otwarty, który aktualizowany będzie w miarę dopisywania kolejnych działań do Programu.

7. Cele szczegółowe oraz kierunki realizacji Programu Wspierania Przedsiębiorczości

7.1. I. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej miasta

Narzędzia rekomendowane	Wskaźniki rekomendowane
<ul style="list-style-type: none"> - działania dotyczące wskazania, uporządkowania i przygotowania terenów inwestycyjnych - organizowanie przetargów na zbycie lub dzierżawę nieruchomości stanowiących własność Miasta Racibórz wskazanych pod inwestycje gospodarcze - opieka przedszkolna i żłobkowa - poprawa warunków dla rozwoju mieszkalnictwa - obniżanie na czas remontu komunalnych lokali użytkowych stawek czynszowych - uproszczenie procedury obowiązującej w zakresie zbywania lub dzierżawy lokali użytkowych stanowiących własność Miasta - ulgi remontowe i inwestycyjne - opracowywanie prorozwojowych planów zagospodarowania przestrzennego dla kolejnych części Miasta - tworzenie i aktualizacja informatycznej bazy danych o nieruchomościach 	<ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia terenów inwestycyjnych przygotowanych pod działalność gospodarczą - długość wybudowanych i przebudowanych dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych - powierzchnia terenów przygotowanych pod budownictwo mieszkaniowe - powierzchnia nieruchomości udostępnionych pod działalność produkcyjną - ilość wybudowanych mieszkań - liczba lokali mieszkalnych i usługowych udostępnionych na preferencyjnych zasadach - liczba działek budowlanych udostępnionych na zasadach preferencyjnych - liczba nowych obszarów objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego - liczba wdrożonych ulg dla przedsiębiorców - liczba opracowanych koncepcji zagospodarowania terenów inwestycyjnych

I.1. Działania inwestycyjne zmierzające do dynamizacji i dywersyfikacji lokalnego rynku pracy

Działanie	Orientacyjny zakres przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację/koordynację działania
1. Włączanie kolejnych terenów w obszar KSSE na terenie Raciborza i ich przygotowanie pod prowadzenie działalności gospodarczej	Ze względu na duże zainteresowanie terenami KSSE w granicach Miasta Racibórz planuje się sukcesywne włączanie kolejnych terenów w zasób KSSE. Zaplanowane działanie obejmuje włączenie do KSSE terenu przy ul. Cecylii i Komunalnej oraz jego kompleksowe uzbrojenie w ramach projektu współfinansowanego ze środków RPO WSL pt. „Uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych typu brownfield, w tym kompleksowe uzbrojenie terenów w mieście Racibórz – ul. Cecylii i Komunalna”	Miasto Racibórz

Działanie	Orientacyjny zakres przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację/koordynację działania
	Realizacja przedsięwzięcia ma na celu pozyskanie inwestorów poprzez zapewnienie ulg podatkowych oraz odpowiednio przygotowanych terenów pod swoją działalność gospodarczą.	
2. Sukcesywne wyodrębnianie i uzbrajanie terenów inwestycyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem terenów przeznaczonych pod działalność firm sektora MSP	<p>Miasto na bieżąco będzie prowadziło działania związane z przygotowywaniem terenów inwestycyjnych pod działalność gospodarczą. Przedsięwzięcie obejmie wyodrębnienie kluczowych terenów inwestycyjnych do skomercjalizowania oraz opracowanie koncepcji ich zagospodarowania.</p> <p>Priorytetowo będą traktowane tereny produkcyjne oraz tereny przeznaczone pod działalność firm sektora MSP.</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia obejmie: przygotowanie i uzbrojenie terenu inwestycyjnego przy ul. Bartka Lasoty, który podzielony zostanie na działki o mniejszej powierzchni, co pozwoli na ich zagospodarowanie przez firmy sektora MSP.</p> <p>Podjęte zostaną działania zmierzające do zagospodarowania inwestycyjnego terenów po byłej cukrowni zlokalizowanych przy ul. 1 Maja.</p>	Miasto Racibórz
3. Poprawa dostępności komunikacyjnej Miasta	<p>Działanie obejmuje kompleksową modernizację i rozwój sieci drogowej w obrębie miasta uwzględniając m.in. takie przedsięwzięcia inwestycyjne jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budowa Drogi Głównej Południowej – odcinek raciborski - przedsięwzięcie o charakterze strategicznym z punktu widzenia dostępności komunikacyjnej miasta. Jego realizacja umożliwi sprawne połączenie Raciborza z miastami sąsiednimi (np. Rybnik, Jastrzębie-Zdrój), a także szybki dojazd do autostrady A1. - Budowa regionalnej drogi Racibórz – Pszczyńa jest to projektowana droga szybkiego ruchu (nowy przebieg DW935) mająca połączyć Racibórz z Pszczynią poprzez Rybnik i Żory, będąc jednocześnie obwodnicą tych miast. - Budowa wschodniej obwodnicy Miasta Racibórz na odcinku od RDRP do DK 45 - Budowa wschodniej obwodnicy Miasta Racibórz udrożniająca system komunikacyjny na kierunku Miedonia, Obora, Brzeziny. Tzw. wschodnia obwodnica miasta odciąży oścień dzielnic miasta od ruchu na trasie Opole-Chałupki. 	Miasto Racibórz, Zarząd Dróg Wojewódzkich, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

I.2. Aktywna polityka lokalowa i mieszkaniowa miasta

Działanie	Orientacyjny zakres przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację/koordynację działania
1. Wyodrębnienie i udostępnienie terenów pod budownictwo jednorodzinne i	Miasto Racibórz planuje wyłonienie zasobu działek budowlanych, które będą przekazywane (np. zakup lub użytkowanie wieczyste) pod budownictwo mieszkaniowe (łącznie planowane jest wyodrębnienie 56 działek w 3 etapach). Ponadto, wydzielone zostaną tereny pod budownictwo mieszkaniowe, a przy ul. Londzina zaplanowano budowę mieszkań, które zostaną włączone do zasobów Towarzystwa Budownictwa Społecznego.	Miasto Racibórz

Działanie	Orientacyjny zakres przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację/koordynację działania
mieszkaniowe oraz zapewnianie bazy lokalowej dla osób pracujących w Raciborzu	<p>Działanie obejmie również udostępnianie lokali mieszkalnych na zasadach preferencyjnych osobom o wysokich kwalifikacjach zawodowych podejmującym pracę na terenie Raciborza.</p> <p>Całościowa realizacja działania pozwoli na stopniowy rozwój na terenie Raciborza bazy mieszkaniowej dostosowanej do potrzeb osób wiążących swoją przyszłość z miastem, w tym osób młodych.</p>	
2. Zapewnienie efektywnego systemu sprzedaży i wynajmu lokali usługowych w ramach zasobu Miasta Racibórz, w tym zapewnienie oferty lokalowej dla przedsiębiorstw we wstępnej fazie rozwoju	<p>Lokale usługowe wchodzące w skład zasobu miejskiego będą udostępniane lokalnym przedsiębiorcom z uwzględnieniem ulg, takich jak: zwolnienie z opłaty czynszowej na czas remontu lokalu, uproszczona procedura wynajmu lokali niezagospodarowanych. Działanie obejmie również promocję miejskich lokali użytkowych i dogodnych stawek czynszowych oferowanych przez Miasto.</p> <p>W ramach działalności Ośrodka Współpracy Gospodarczej Miasto wyłoni „Lokale na start” - pomieszczenia biurowe oraz inne powierzchnie użytkowe wchodzące w skład zasobu Miasta Racibórz, które udostępniane będą na zasadach preferencyjnych. Bezpośrednimi adresatami podjętych działań będą nowotworzone firmy oraz firmy działające nie dłużej niż 3 lata.</p> <p>Istotnym elementem działania będzie również zapewnienie przestrzeni dla przedsiębiorstw produkcyjnych - planowana jest budowa lub zagospodarowanie istniejących hal produkcyjnych pod wynajem dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność produkcyjną.</p>	Miasto Racibórz

I.3. Efektywne kreowanie i koordynowanie lokalnej polityki przestrzennej

Działanie	Orientacyjny zakres przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację/koordynację działania
1. Sukcesywne opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	Mając na celu kreowanie spójnego rozwoju przestrzennego Miasta planuje się przeprowadzenie analizy miejscowych planów zagospodarowania oraz sukcesywne tworzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla kolejnych obszarów Raciborza.	Miasto Racibórz
2. Zapewnienie efektywnych zasad obrotu nieruchomości, z uwzględnieniem kompleksowego systemu ulg dla przedsiębiorców podejmujących inwestycje oraz tworzących miejsca pracy na terenie miasta	<p>Działanie obejmie wyodrębnienie kluczowych terenów inwestycyjnych do skomercjalizowania oraz opracowanie szczegółowych koncepcji ich zagospodarowania. Ponadto, wydzielone zostaną grunty przeznaczone do oddania w użytkowanie wieczyste. Podjęte zostaną działania ukierunkowane na promocję tej formy prawnej umożliwiającej zagospodarowanie gruntu osobom fizycznym lub prawnym.</p> <p>Na bieżąco dostępne będą w mieście instrumenty podatkowe mające charakter preferencyjny tj. ulgi w podatku od nieruchomości dla przedsiębiorstw inwestujących na terenie Miasta, ulgi w ramach strefy aktywności gospodarczej, ulgi w podatku od środków transportu, itp.</p>	Miasto Racibórz

7.2. II. Promocja inwestycyjna

Narzędzia rekomendowane	Wskaźniki rekomendowane
<ul style="list-style-type: none"> - dostarczanie danych rynkowych potrzebnych do podejmowania decyzji inwestycyjnych - pozyskiwanie nowych inwestorów, - profesjonalna obsługa inwestora na każdym etapie przygotowania procesu inwestycyjnego - nawiązywanie współpracy między podmiotami odpowiedzialnymi za prowadzenie procesów inwestycyjnych - informatyzacja i uproszczenie systemu obsługi administracyjnej przedsiębiorcy zakładającego lub prowadzącego działalność gospodarczą - promocja gospodarcza i promocja terenów inwestycyjnych z wykorzystaniem targów, wizyt studyjnych oraz misji gospodarczych - działania z wykorzystaniem mediów społecznościowych - kampanie promocyjno-informacyjne - promocja Raciborza na terenie miast ościennych - promocja talentów - promocja szkół skutecznie edukujących w zakresie przedsiębiorczości - organizowanie konkursów i innych form promujących kształcenie zawodowe - wspieranie inicjatyw, rozwiązań oraz projektów promujących lokalną przedsiębiorczość oraz ich propagowanie wśród społeczności lokalnej - promowanie innowacyjności wśród przedsiębiorców - patronaty honorowe Prezydenta Miasta nad wybranymi imprezami promującymi małą przedsiębiorczość - wspólne działania z zakresu promocji inwestycyjnej realizowane przez gminy powiatu raciborskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wdrożonych rozwiązań usprawniających obsługę inwestora - liczba opracowanych materiałów promocyjnych - liczba opracowanych rozwiązań informatycznych - liczba umów o współpracy podpisanych z instytucjami krajowymi, regionalnymi i międzynarodowymi - liczba kontaktów nawiązanych z inwestorami zewnętrznymi - liczba wydarzeń gospodarczych o zasięgu regionalnym, krajowym oraz zagranicznym w których wzięto udział - liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-promocyjnych - liczba opublikowanych materiałów medialnych - liczba zorganizowanych konkursów - liczba wyróżnionych i nagrodzonych przedsiębiorstw

II.1. Kompleksowa i skuteczna obsługa inwestora

Działanie	Orientacyjny zakres przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację/koordynację działania
<p>1. Urząd przyjazny przedsiębiorcom</p>	<p>Opracowany zostanie skuteczny schemat obsługi inwestora/interesanta w Urzędzie Miasta uwzględniający wielopłaszczyznową informację, materiały oraz pozyskanie informacji zwrotnej od potencjalnego inwestora. Działanie obejmie również skrócenie urzędowych procedur związanych z nabyciem nieruchomości oraz zapewnienie kompleksowej „opieki nad inwestorem” aż do momentu sfinalizowania inwestycji tj. wsparcie inwestora na każdym etapie procesu inwestycyjnego i pozyskiwania decyzji administracyjnych, pomoc w rozwiązywaniu problemów związanych z inwestycją, itp.</p> <p>Prowadzona będzie regularna działalność Referatu Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestora w zakresie działań zmierzających do pozyskania inwestorów zewnętrznych, w tym promocja z wykorzystaniem dostępnych narzędzi z zakresu e-marketingu i mediów społecznościowych, kontakt bezpośredni z potencjalnymi inwestorami oraz inne działania mające na celu dotarcie do inwestorów.</p> <p>Najbardziej popularnym środkiem komunikacji, z którego korzystają inwestorzy jest Internet, dlatego też działanie uwzględnia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozbudowę strony internetowej Urzędu Miasta w zakresie informacji inwestorskich - strona internetowa Urzędu Miasta zostanie przebudowana mając na uwadze wyeksponowanie oraz usystematyzowanie informacji istotnych dla potencjalnych inwestorów. - Rozbudowę Elektronicznego Systemu Informacji Miejskiej – uruchomiony zostanie kompleksowy System Informacji Miejskiej wspomagający procesy decyzyjne oraz zwiększający wydajność działań Urzędu w zakresie planowania i zarządzania informacjami mającymi związek z przestrzenią. 	<p>Miasto Racibórz</p>
<p>2. Opracowanie materiałów promocyjno-informacyjnych na potrzeby działań związanych z promocją inwestycyjną i marketingiem terytorialnym</p>	<p>Działanie uwzględnia przygotowanie wysokiej jakości materiałów informacyjnych usprawniających procesy informacyjne związane z obsługą potencjalnych inwestorów oraz promocją lokalnych terenów inwestycyjnych.</p> <p>Opracowane zostaną m.in. materiały w formie „Branżowych pakietów informacyjnych” mające na celu pokazanie Raciborza jako miasta stwarzającego dogodne warunki do inwestowania.</p>	<p>Miasto Racibórz</p>

II.2. Promocja miasta w ujęciu krajowym i międzynarodowym

Działanie	Orientacyjny zakres przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację/koordynację działania
<p>1. Aktywna współpraca instytucjonalna w wymiarze krajowym i międzynarodowym w celu promocji raciborskich terenów inwestycyjnych</p>	<p>W ramach działania przewidziano kontynuację i rozszerzenie współpracy z Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PAIiIZ), która pomaga inwestorom wejść na polski rynek i bierze udział w znalezieniu dla inwestora odpowiednich partnerów i lokalizacji, jak również wspiera miasta w pozyskaniu inwestorów poprzez organizację szkoleń, wspólnych wyjazdów na targi/misje gospodarcze, itp.</p> <p>Działanie uwzględnia również nawiązanie współpracy z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz innymi organizacjami zaangażowanymi w dystrybucję środków pomocowych na rzecz przedsiębiorców w celu zapewnienia przedsiębiorcom efektywnego dostępu do informacji.</p> <p>Przewidziano również nawiązanie współpracy z organizacjami zrzeszającymi przedsiębiorców oraz przedsiębiorcami zagranicznymi w celu promocji raciborskiego potencjału inwestycyjnego poza granicami kraju. Jako pierwszy etap działania przewidziano rozwój współpracy z podmiotami rynku holenderskiego ze względu na istniejące powiązania gospodarcze.</p>	<p>Miasto Racibórz</p>
<p>2. Udział w przedsięwzięciach promujących przedsiębiorczość oraz działaniach skierowanych do inwestorów</p>	<p>Przedstawiciele Miasta, Powiatu raciborskiego oraz lokalnych organizacji wspierających przedsiębiorczość będą na bieżąco uczestniczyli w wydarzeniach promujących przedsiębiorczość, takich jak konferencje tematyczne, misje gospodarcze, fora, targi, co umożliwi sukcesywne promowanie oferty inwestycyjnej Miasta oraz nawiązywanie kontaktów gospodarczych w celu pozyskania inwestorów.</p>	<p>Miasto Racibórz przy współpracy z Powiatem raciborskim, lokalnymi organizacjami wspierającymi przedsiębiorczość</p>

II.3. Działania promocyjno-informacyjne ukierunkowane na rynek lokalny i regionalny.

Działanie	Orientacyjny zakres przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację/koordynację działania
1. Kampanie informacyjno-promocyjne eksponujące potencjał inwestycyjny miasta oraz lokalnych przedsiębiorców	<p>W ramach działania przewidziano m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kampanie informacyjno-promocyjne <p>Aktywne zabieganie o inwestorów wymaga działań promocyjno-informacyjnych oraz zróżnicowania w zakresie wykorzystywanych środków przekazu. Kampanie promocyjne będą miały na celu kreowanie pozytywnego wizerunku Raciborza, jako miejsca sprzyjającego prowadzeniu biznesu, także na terenie miast ościennych.</p> <p>Wiedza na temat działań podejmowanych przez lokalnych przedsiębiorców oraz osiągniętych przez nich sukcesów to istotny czynnik wpływający na kreowanie pozytywnego wizerunku miasta wśród lokalnej społeczności. Integralnym elementem podejmowanych działań będzie aktywna współpraca z lokalnymi i regionalnymi mediami. Zakres oraz regularność kampanii będą uzależnione od dostępności środków.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Konkursy, wyróżnienia oraz akcje promujące lokalną przedsiębiorczość <p>Przewidziano szereg działań mających na celu promocję lokalnej przedsiębiorczości, m.in. konkurs dla młodych ludzi na najlepszy biznesplan na prowadzenie firmy w Raciborzu, coroczne wyróżnienia dla najbardziej rozwojowych firm, ze szczególnym uwzględnieniem firm typu start-up oraz imprezy promujące przedsiębiorczość, także wśród osób młodych (np. Raciborskie targi biznesu, Dni Przedsiębiorczości). Przewidywane jest także uruchomienie akcji promującej drobną przedsiębiorczość w wymiarze lokalnym (przedsięwzięcie o charakterze "Tu kupuj" lub "Handel i usługi przyjazne mieszkańcom").</p>	Miasto Racibórz

7.3. III. Rozwój przedsiębiorczości i wspieranie lokalnego rynku pracy

Narzędzia rekomendowane	Rekomendowane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> - regularne badania potrzeb lokalnego rynku pracy i komunikacja z jednostkami edukacyjnymi, - system identyfikacji i prognozowania potrzeb kwalifikacyjno-zawodowych na rynku pracy, - informowanie o możliwościach oraz wymaganiach koniecznych przy zdobywaniu nowych bądź uzupełnianiu posiadanych kwalifikacji, - przekazywanie informacji o miejscach praktyk, staży i szkoleń pozwalających zdobyć lub podwyższyć doświadczenie w poszczególnych branżach, 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań Konsultacyjnej Rady Gospodarczej - liczba przeprowadzonych badań rynku - liczba użytkowników portalu Silesiainfo.org - liczba publikacji i materiałów o charakterze informacyjnym - liczba spotkań z przedsiębiorcami

Narzędzia rekomendowane	Rekomendowane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> - doradztwo zawodowe (w tym doradztwo on-line), - udzielanie informacji o instrumentach wsparcia finansowego dla przedsiębiorców, - cykliczne spotkania ze środowiskiem przedsiębiorców, - tworzenie miejskich punktów informacji dla przedsiębiorców i standaryzacja zakresu informacji, - organizacji sesji i seminariów informacyjnych dla przedsiębiorców, w tym działania w formule e-learning, - upowszechnianie informacji, w tym poradników dla przedsiębiorców, ze szczególnym uwzględnieniem młodych przedsiębiorców, - prowadzenie analiz i opracowywanie raportów mających na celu poznanie sytuacji i potrzeb lokalnych przedsiębiorców, - wspieranie działalności instytucji zrzeszających młodych przedsiębiorców, - promocja dobrych praktyk, np. poprzez organizację wizyt studyjnych, seminariów tematycznych, konsultacje i doradztwo prowadzone przez praktyków itp., - tworzenie inkubatorów i preinkubatorów przedsiębiorczości, - organizacja otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w obszarze działalności wspierającej rozwój gospodarczy dla podmiotów sektora NGO, - prorodzinna organizacja czasu pracy dzięki wdrażaniu i łączeniu elastycznych form zatrudnienia oraz metod organizacji pracy (np. praca zdalna), - udzielanie zachęt finansowych (np. preferencyjnych pożyczek) dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej, - udzielanie bezwrotnego wsparcia dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, - inicjowanie działań na rzecz upraszczania systemu zakładania działalności gospodarczej, - prowadzenie programów dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy przy wykorzystywaniu innowacyjnych form aktywizacji zawodowej, - wsparcie dla tworzenia, funkcjonowania i tworzenia miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej (np. spółdzielni społecznych), - udzielanie ulg podatkowych, inwestycyjnych itp. (np. preferencyjne stawki podatku od nieruchomości, podatku od środków transportu), - wykorzystanie możliwości Miasta w ramach konstruowania programów opartych o pomoc de-minimis, - publikacja poradników dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą, 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wdrożonych rozwiązań doradczych i organizacyjnych - liczba dotacji na działania wspierające przedsiębiorczość przeprowadzone przez organizacje pożytku publicznego - liczba działań wspierających rozwój technologii sektora OZE - liczba dzieci korzystających z opieki przedszkolnej i żłobkowej - liczba bezrobotnych korzystających ze wsparcia - liczba utworzonych miejsc pracy dla osób z grupy 50+ - liczba doposażonych stanowisk pracy - liczba zrealizowanych staży i praktyk studenckich

Narzędzia rekomendowane	Rekomendowane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w przedsiębiorstwach, - wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach, - pomoc w internacjonalizacji przedsiębiorstw i docieraniu do nowych rynków zbytu, - wsparcie działań związanych z ochroną własności intelektualnej, - podnoszenie kwalifikacji pracowników, - podnoszenie kwalifikacji na różnych etapach rozwoju zawodowego (szkolenia dla różnych grup docelowych), - stosowanie dopuszczalnej prawem pomocy publicznej dla podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w Raciborzu oraz nowopowstających przedsiębiorstwach tworzących nowe miejsca pracy. 	

III.1. Wielopłaszczyznowa informacja i komunikacja w obszarze lokalnego rynku pracy

Działanie	Orientacyjny zakres przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację/koordynację działania
<p>1. Wdrożenie schematu efektywnej komunikacji bezpośredniej (regularne spotkania) i elektronicznej na linii Urząd Miasta - lokalni przedsiębiorcy</p>	<p>Organizowane będą regularne spotkania lokalnych przedsiębiorców z przedstawicielami władz miasta oraz poszczególnych wydziałów, podczas których przedsiębiorcy będą mogli porozmawiać na temat bieżących problemów, tzw. <i>drzwi otwarte dla przedsiębiorcy</i>.</p> <p>Ponadto w ramach działania przewidziano rozwój lokalnej Gospodarczej Platformy Informacyjnej - Silesiainfo.org. Platforma Silesiainfo.org stanowić będzie miejsce skupiające informacje istotne dla raciborskich firm. Na platformie zamieszczane będą wizytówki raciborskich firm, informacje na temat terenów inwestycyjnych, aktualności, a także informacje na temat dostępnych preferencyjnych źródeł finansowania. Regularna informacja w tym zakresie umożliwi raciborskim przedsiębiorcom optymalne wykorzystanie dostępnych możliwości finansowania, zgodnie z bieżącymi potrzebami danej firmy.</p>	<p>Miasto Racibórz</p>
<p>2. Zapewnienie udziału przedsiębiorców w życiu gospodarczym miasta poprzez utrzymanie regularnego funkcjonowania Konsultacyjnej Rady Gospodarczej</p>	<p>Utrzymane zostaną regularne, co najmniej raz na pół roku, spotkania Konsultacyjnej Rady Gospodarczej przy Prezydencie Miasta, których celem będzie dyskusja na temat bieżących spraw związanych z przedsiębiorczością na terenie Raciborza, formułowanie pomysłów oraz proponowanie działań mających na celu stworzenie w mieście sprzyjających warunków dla prowadzenia i rozwoju działalności gospodarczej różnej skali, jak również opiniowanie działań związanych z lokalną gospodarką podejmowanych przez miasto.</p>	<p>Miasto Racibórz</p>

III.2. Kreowanie i efektywna współpraca z Instytucjami Otoczenia Biznesu, podmiotami rynku pracy oraz instytucjami finansowymi działającymi na rynku lokalnym

Działanie	Orientacyjny zakres przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację/koordynację działania
1. Zacieśnienie/rozszerzenie współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi na lokalnym rynku w celu rozwoju przedsiębiorstw	<p>W budżecie miasta zostaną uwzględnione środki do zagospodarowania przez lokalne organizacje pozarządowe na realizację projektów wspierających rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości w wymiarze lokalnym. Przewidziano m.in. konkurs ofert na uruchomienie w ramach Ośrodka Współpracy Gospodarczej wsparcia doradczego w zakresie środków pomocowych, poradnictwa prawnego itp.</p> <p>W ramach struktur Raciborskiej Izby Gospodarczej wyodrębniony zostanie Klub młodego przedsiębiorcy, którego działania ukierunkowane będą na wspieranie, pozyskiwanie środków oraz usprawnianie funkcjonowania nowoutworzonych podmiotów gospodarczych oraz firm sektora mikro.</p> <p>W celu usprawnienia czynności związanych z zakładaniem działalności gospodarczej oraz obsługą podstawowych czynności biurowych związanych z funkcjonowaniem podmiotów gospodarczych w Urzędzie Miasta zainicjowana będzie ścisła współpraca z przedstawicielami instytucji, takich jak ZUS, Urząd Skarbowy w celu zwiększenia dostępu przedsiębiorców do informacji, konsultowania problemów, itp.</p>	Miasto Racibórz, Raciborska Izba Gospodarcza,

III.3. Aktywne działania stymulujące rozwój przedsiębiorczości, tworzenie nowych miejsc pracy (w tym promocja samozatrudnienia) i podejmowania zatrudnienia jako zachęty do wiązania swojej przyszłości z Raciborzem

Działanie	Orientacyjny zakres przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację/koordynację działania
1. Zapewnienie kompleksowych instrumentów wsparcia dla osób bezrobotnych oraz rozpoczynających działalność gospodarczą	<p>Realizacja działania obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie wsparcia dla osób planujących rozpocząć działalność gospodarczą <p>Jednym z zadań realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy będzie wsparcie w wysokości 20.000 dla osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla bezrobotnego <p>Lokalni przedsiębiorcy planujący zatrudnienie osoby bezrobotnej będą mogli uzyskać wsparcie finansowe związane z wyposażeniem lub doposażeniem stanowiska pracy.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bony zatrudnieniowe dla osób bezrobotnych do 30 roku życia 	Powiatowy Urząd Pracy

Działanie	Orientacyjny zakres przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację/koordynację działania
	<p>Lokalne firmy będą mogły skorzystać ze specjalnych bonów zatrudnieniowych, jeżeli planowane jest zatrudnienie osoby bezrobotnej do 30 roku życia.</p> <p>- Dofinansowanie do wynagrodzenia pracowników 50+</p> <p>W celu stymulowania aktywności zawodowej grupy pracowników, którzy przekroczyli 50 lat, możliwe będzie pozyskanie dofinansowania do wynagrodzenia.</p>	
2. Zapewnienie efektywnie działającego i dostępnego finansowo systemu opieki żłobkowej i przedszkolnej	Brak dostępu do sprawnej i efektywnie działającej opieki żłobkowej i przedszkolnej to jedna z istotnych barier utrudniających podjęcie zatrudnienia lub powrót do pracy kobietom po urodzeniu dziecka. Usprawnienie raciborskiego systemu opieki żłobkowej i przedszkolnej umożliwi lokalnym przedsiębiorcom zaoferowanie bardziej elastycznych i konkurencyjnych warunków pracy dla młodych matek.	Miasto Racibórz
3. Rozwój Platformy Innowacji Energooszczędnych	Dzięki działalności Platformy możliwa będzie popularyzacja technologii sektora Odnawialnych Źródeł Energii oraz możliwości finansowania dla różnych grup docelowych na realizację zadań polegających na modernizacji indywidualnych źródeł ciepła i/lub montażu ekologicznych systemów przygotowania ciepłej wody użytkowej.	Miasto Racibórz

7.4. IV. Edukacja dostosowana do lokalnego rynku pracy

Narzędzia rekomendowane	Rekomendowane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie od praktyki do zatrudnienia, - promocja talentów, - rozbudowa bazy kształcenia praktycznego, - współpraca na linii szkoły średnie-przedsiębiorcy, - organizowanie dla uczniów warsztatów w miejscach edukacji bezpośredniej np. w firmach, instytucjach miejskich, - prowadzenie w szkołach profesjonalnego doradztwa edukacyjno-zawodowego, - organizowanie wizyt poglądowo-warsztatowych dla uczniów w lokalnych firmach, - organizowanie szkoleń, warsztatów i kursów dla nauczycieli uczących podstaw przedsiębiorczości, 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba badań rynku przeprowadzonych przez PWSZ - liczba studentów PWSZ korzystających z systemu praktyk i staży - liczba osób rozwijających działalność w obszarze przedsiębiorczości akademickiej - liczba osób uczestniczących w szkoleniach - liczba zorganizowanych wymian młodzieżowych - liczba nowych lub zmodernizowanych pracowni nauki zawodu - liczba wydarzeń promujących przedsiębiorczość w szkołach - liczba przeprowadzonych szkoleń

Narzędzia rekomendowane	Rekomendowane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> - regularna współpraca szkół zawodowych z lokalnymi przedsiębiorstwami w zakresie planowania oferty kształcenia, jak również realizacji kształcenia w wymiarze praktycznym, - organizowanie praktyk zawodowych i staży dla uczniów, - organizowanie wizyt studyjnych dla nauczycieli przedmiotów zawodowych w nowoczesnych i rozwojowych firmach lokalnych, - wsparcie dla opiekunów praktyk i instruktorów praktycznej nauki zawodu w przedsiębiorstwach, - wprowadzenie nowych kierunków kształcenia odpowiadających na potrzeby gospodarki, - organizowanie praktyk i staży dla absolwentów (w tym programy staży wakacyjnych), - promowanie przedsiębiorczości akademickiej, - promowanie kształcenia zawodowego, m.in. poprzez wykorzystanie potencjału pracodawców oraz organizacji zrzeszających pracodawców, - rozwijanie przedsiębiorczości wśród uczniów i studentów przy wykorzystaniu platform elektronicznych (działania typu wirtualna firma), - wdrożenie systemowej współpracy szkół z innymi podmiotami, organizacjami pracodawców w realizacji w szkołach praktycznej edukacji przedsiębiorczości. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych spotkań z przedsiębiorcami

IV.1. Promocja i edukacja w obszarze przedsiębiorczości poprzez realizację projektów edukacyjnych i innych przedsięwzięć skierowanych do dzieci i młodzieży

Działanie	Orientacyjny zakres przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację/koordynację działania
<p>1. Poprawa jakości kształcenia zawodowego w Powiecie Raciborskim</p>	<p>Działanie obejmuje m.in. realizację następujących przedsięwzięć:</p> <p>- Nowoczesne pracownie do praktycznej nauki zawodów w szkołach ponadgimnazjalnych Powiatu Raciborskiego</p> <p>Projekt ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego EFRR. Przedmiotem projektu jest szeroko rozumiana rozbudowa infrastruktury edukacyjnej w szkołach ponadgimnazjalnych Powiatu Raciborskiego polegająca na przebudowie, remoncie i wyposażeniu laboratoriów dydaktycznych, sal do praktycznej nauki zawodu w tym dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz rozszerzenia katalogu materiałów dydaktycznych o nowe pozycje</p>	<p>Powiat raciborski</p>

Działanie	Orientacyjny zakres przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację/koordynację działania
	<p>zgodne z nową podstawą programową. Dzięki nowoczesnym pracownikom projekt podniesie zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia poprzez zajęcia praktyczne w laboratorium rozwoju i kreatywności, a placówki oświatowe z takim zapleczem przyczynią się do wzmocnienia pozycji kształcenia zawodowego w Powiecie Raciborskim.</p> <p>Podniesienie jakości i atrakcyjności kształcenia zawodowego w Powiecie Raciborskim - Projekt ze środków EFS, który będzie polegał na działaniach z zakresu tworzenia programów rozwojowych szkół, współpracy z przedsiębiorstwami w celu praktycznej nauki zawodu oraz działania z zakresu doradztwa zawodowego w celu podniesienie zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia. Oprócz zdobywanych w szkole umiejętności konieczne jest zapewnienie możliwości zdobywania przez uczniów wiedzy w dziedzinach, które pomimo iż są związane z ich przyszłością zawodową, nie są przedmiotem programu nauczania. Wiąże się to z dodatkowymi kursami, również kursami certyfikowanymi uprawniającymi do wykonywania zawodowego prac, których teoretyczne i praktyczne podstawy uczniowie poznają w szkole.</p> <p>Kontakty z RIG, Cechem Rzemiosł Różnych, pracodawcami na rzecz powiązania oferty edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych z lokalnym i regionalnym rynkiem pracy</p> <p>Powiat raciborski planuje regularne kontakty pomiędzy interesariuszami lokalnego rynku pracy w celu dostosowania oferty lokalnych placówek edukacyjnych do potrzeb rynku pracy.</p>	
<p>2. Realizacja projektów i przedsięwzięć promujących przedsiębiorczość oraz opracowanie nowej formuły doradztwa zawodowego</p>	<p>W ramach tego działania przewidziano między innymi kompleksową edukację w zakresie przedsiębiorczości, która przyjmie formę projektów edukacyjnych zapewniających dodatkowe zajęcia rozwijające u uczniów umiejętności deficytowe na lokalnym rynku pracy oraz wprowadzenie zajęć uwzględniających podstawy przedsiębiorczości oraz doradztwo zawodowe. Ponadto, planowane jest nawiązanie współpracy szkół ze środowiskiem gospodarczym w celu popularyzacji wiedzy z zakresu przedsiębiorczości poprzez organizację wykładów oraz zajęć praktycznych z dziedziny prowadzenia małej firmy. Podjęte zostaną także działania ukierunkowane na ścisłą współpracę ze środowiskiem nauczycielskim w zakresie działań edukacyjnych i potrzeb lokalnego rynku pracy.</p> <p>Zaplanowano także organizację międzynarodowych wymian młodzieżowych (np. w ramach programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej, programu ERASMUS+), których motywem przewodnim będzie przedsiębiorczość, a także organizację wydarzeń i imprez promujących przedsiębiorczość wśród dzieci i młodzieży - Dzień przedsiębiorczości, Targi Biznesu dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.</p>	<p>Powiat raciborski / Miasto Racibórz / Placówki edukacyjne działające na terenie Raciborza</p>

IV.2. Współpraca strategiczna z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w zakresie oferty edukacyjnej oraz analizy lokalnego rynku pracy

Działanie	Orientacyjny zakres przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację/koordynację działania
1. Przeprowadzenie kompleksowego badania potencjału i zapotrzebowania w obrębie lokalnego rynku pracy	Podjęte zostaną działania ukierunkowane na przeprowadzenie kompleksowego badania lokalnego rynku pracy pod kątem jego krótko i długoterminowego potencjału, zapotrzebowania na określone specjalizacje oraz umiejętności preferowane w obrębie lokalnego rynku pracy.	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa
2. Rozwój programu praktyk i staży studenckich w mieście oraz powadzenie aktywnych działań w obszarze przedsiębiorczości akademickiej	Zawarte zostanie porozumienie dotyczące organizacji i zapewnienia studentom PWSZ praktyk w Urzędzie Miasta Racibórz i w miejskich jednostkach organizacyjnych. Ponadto, przedmiotowe działania realizowane będzie poprzez wdrożenie i popularyzację wśród pracodawców programu praktyk i staży studenckich, m.in. dzięki utworzeniu na portalu gospodarczym www.Silesiainfo.org bazy praktyk i staży oferowanych na raciborskim rynku.	Miasto Racibórz/Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa

IV.3. Realizacja idei uczenia się przez całe życie i budowy społeczeństwa opartego na wiedzy oraz stwarzanie możliwości elastycznej zmiany profilu kwalifikacji pracowników zgodnie z potrzebami rynku pracy.

Działanie	Orientacyjny zakres przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację/koordynację działania
1. Myślę perspektywnie – kształcę się ustawicznie	Projekt ze środków EFS, którego celem jest zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w kształceniu ustawicznym w formach szkolnych i pozaszkolnych poprzez: dopasowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy, poprawę jakości kształcenia oraz ukazanie efektywności uczenia się przez całe życie, co da możliwość podniesienia kwalifikacji osobom poszukującym pracy. Dodatkowo projekt zakłada zapewnienie wsparcia z zakresu doradztwa zawodowego.	Powiat raciborski
2. Wsparcie ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego na działania dostosowujące kompetencje pracowników do zmieniającej się sytuacji gospodarczej	Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. Zwiększenie inwestycji w potencjał kadrowy powinno poprawić zarówno pozycję firm jak i samych pracowników na konkurencyjnym rynku pracy. O dofinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego mogą występować wszyscy pracodawcy, którzy zamierzają inwestować w podnoszenie swoich własnych kompetencji lub kompetencji osób pracujących w firmie.	Powiatowy Urząd Pracy

7.5. Indykatorywny harmonogram działań

Cel szczegółowy 1: Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej miasta		
	Działanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację/koordynację
Działania cykliczne / bieżące	Sukcesywne opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	Miasto Racibórz
	Zapewnienie efektywnych zasad obrotu nieruchomości, z uwzględnieniem kompleksowego systemu ulg dla przedsiębiorców podejmujących inwestycje oraz tworzących miejsca pracy na terenie miasta	Miasto Racibórz
Działania krótkoterminowe (do 2 lat)	Włączanie kolejnych terenów w obszar KSSE na terenie Raciborza i ich przygotowanie pod prowadzenie działalności gospodarczej	Miasto Racibórz
	Sukcesywne wyodrębnianie i uzbrajanie terenów inwestycyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem terenów przeznaczonych pod działalność firm sektora MSP	Miasto Racibórz
	Wyodrębnienie i udostępnienie terenów pod budownictwo jednorodzinne i mieszkaniowe oraz zapewnianie bazy lokalowej dla osób pracujących w Raciborzu	Miasto Racibórz
	Zapewnienie efektywnego systemu sprzedaży i wynajmu lokali usługowych w ramach zasobu Miasta Racibórz, w tym zapewnienie oferty lokalowej dla przedsiębiorstw we wstępnej fazie rozwoju	Miasto Racibórz
Działania długoterminowe (powyżej 2 lat)	Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta	Miasto Racibórz, Zarząd Dróg Wojewódzkich, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

Cel szczegółowy 2: Promocja inwestycyjna		
	Działanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację/koordynację
Działania cykliczne i krótkoterminowe (do 2 lat)	Opracowanie materiałów promocyjno-informacyjnych na potrzeby działań związanych z promocją inwestycyjną i marketingiem terytorialnym	Miasto Racibórz
	Aktywna współpraca instytucjonalna w wymiarze krajowym i międzynarodowym w celu promocji raciborskich terenów inwestycyjnych	Miasto Racibórz
	Udział w przedsięwzięciach promujących przedsiębiorczość oraz działaniach skierowanych do inwestorów	Miasto Racibórz
	Kampanie informacyjno-promocyjne eksponujące potencjał inwestycyjny miasta oraz lokalnych przedsiębiorców	Miasto Racibórz
	Urząd przyjazny przedsiębiorcom	Miasto Racibórz

Cel szczegółowy 3: Rozwój przedsiębiorczości i wspieranie lokalnego rynku pracy		
	Działanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację/koordynację
Działania cykliczne / bieżące	Wdrożenie schematu efektywnej komunikacji bezpośredniej (regularne spotkania) i elektronicznej na linii Urząd Miasta - lokalni przedsiębiorcy	Miasto Racibórz
	Zapewnienie udziału przedsiębiorców w życiu gospodarczym miasta poprzez utrzymanie regularnego funkcjonowania Konsultacyjnej Rady Gospodarczej	Miasto Racibórz
	Zacieśnienie/rozszerzenie współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi na lokalnym rynku w celu rozwoju przedsiębiorstw	Miasto Racibórz
	Rozwój Platformy Innowacji Energooszczędnych	Miasto Racibórz
Działania krótkoterminowe (do 2 lat)	Zapewnienie kompleksowych instrumentów wsparcia dla osób bezrobotnych oraz rozpoczynających działalność gospodarczą	Powiatowy Urząd Pracy
	Zapewnienie efektywnie działającego i dostępnego finansowo systemu opieki żłobkowej i przedszkolnej	Miasto Racibórz

Cel szczegółowy 4: Edukacja dostosowana do lokalnego rynku pracy		
	Działanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację/koordynację
Działania cykliczne / bieżące	Realizacja projektów i przedsięwzięć promujących przedsiębiorczość oraz opracowanie nowej formuły doradztwa zawodowego	Powiat raciborski / Miasto Racibórz / Placówki oświatowe
	Rozwój programu praktyk i staży studenckich w mieście oraz powadzenie aktywnych działań w obszarze przedsiębiorczości akademickiej	Miasto Racibórz / Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa
Działania krótkoterminowe (do 2 lat)	Poprawa jakości kształcenia zawodowego w Powiecie Raciborskim	Powiat raciborski / Miasto Racibórz / Placówki oświatowe
	Przeprowadzenie kompleksowego badania potencjału i zapotrzebowania w obrębie lokalnego rynku pracy	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa
	Myślę perspektywnie – kształcę się ustawicznie	Powiat raciborski
	Wsparcie ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego na działania dostosowujące kompetencje pracowników do zmieniającej się sytuacji gospodarczej	Powiatowy Urząd Pracy

8. Potencjalne źródła finansowania Programu

Przekrojowy i długofalowy charakter niniejszego Programu sprawia, że możliwości finansowania działań w jego obszarze należy określić w sposób ramowy. Jedną z kluczowych kwestii warunkujących realizację działań w ramach niniejszego Programu i, w konsekwencji, efektywne wdrażanie jego założeń, stanowi zapewnienie optymalnego finansowania. Zrównoważony i realny model finansowania Programu musi opierać się o zróżnicowane wykorzystanie dostępnych źródeł finansowania i nie może zakładać oparcia się wyłącznie na jednej formie finansowania, np. na bezwrotnych środkach pomocowych w ramach funduszy Unii Europejskiej. Dlatego też, wykorzystane zostaną zarówno środki dostępne w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020, jak również środki krajowe oraz regionalne. Dobór źródła finansowania do konkretnych działań uzależniony będzie zarówno od zakresu tematycznego projektu, harmonogramu przedsięwzięcia, jak również od rodzaju podmiotu odpowiedzialnego za realizację działania.

Potencjalne źródła finansowania działań w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości obejmują:

- Fundusze unijne na lata 2014-2020 ze szczególnym uwzględnieniem:
 - Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.
 - Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój.
 - Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.
 - Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
- Inicjatywy europejskie.
- Programy krajowe i środki w dyspozycji takich instytucji, jak np. NFOSiGW, WFOŚiGW czy NCBiR.
- Budżet państwa.
- Budżet województwa.
- Budżet własny Miasta Racibórz.
- Środki własne podmiotów prywatnych.

Zwrotne instrumenty finansowe (kredyty i pożyczki, w tym pożyczki o charakterze preferencyjnym).

9. Powiązanie Programu z dokumentami o charakterze strategicznym

Na efektywność rozwiązań proponowanych w dokumencie ogromny wpływ wywierają zapisy innych dokumentów strategicznych, sformułowanych na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim. Bezpośrednio lub pośrednio dotycząca one wizji rozwoju miasta. Kluczowe znaczenie ma zatem spójność zapisów niniejszego Programu Wsparcia Przedsiębiorczości z przyjętymi w nich priorytetami i celami.

Przeprowadzona analiza objęła badanie zgodności wizji Programu Wsparcia Przedsiębiorczości dla Raciborza z wizją szeregu kluczowych dokumentów strategicznych takich jak:

- zaktualizowana Strategią Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020;
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”;
- Strategia Rozwoju Kraju 2020;
- Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”;
- Strategia „EUROPA 2020” - Strategią na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

W tabeli *Prezentacja spójności Programu Wspierania Przedsiębiorczości dla Raciborza z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi* na stronie 52 porównano zgodność Programu Wsparcia Przedsiębiorczości dla Raciborza do roku 2020 z celami i priorytetami ważniejszych dokumentów strategicznych.

9.1. Aktualizowana Strategia Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020.

Dokumentem strategicznym o pierwszorzędym znaczeniu dla rozwoju miasta jest zaktualizowana w 2014 r. *Strategia Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020*. Wyznacza ona ogólne kierunki rozwoju miasta w dłuższym horyzoncie czasowym, w odniesieniu do poszczególnych obszarów funkcjonowania miasta (także gospodarki), z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju. W myśl jej założeń, w 2020 r. Racibórz ma być miastem „*tradycji i nowoczesności z innowacyjną i konkurencyjną gospodarką, własnym klimatem i specyfiką*”. Na osiągnięcie narysowanej wizji miasta składa się szereg sformułowanych priorytetów, celów strategicznych i operacyjnych.

Tabela 12 Prezentacja spójności Programu Wspierania Przedsiębiorczości dla Raciborza z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi

Program Wsparcia Przedsiębiorczości dla Raciborza	Aktualizowana Strategia Rozwoju miasta Racibórz do roku 2020	Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”	Strategia Rozwoju Kraju 2020	Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”	„EUROPA 2020” Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu
1. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej miasta	Cele operacyjne: 2.3. Wyznaczenie i uzbrajanie nowych terenów inwestycyjnych oraz rozwój Specjalnej Strefy Ekonomicznej; 4.1. Umacnianie pozycji Raciborza jako silnego ośrodka Subregionu Zachodniego województwa śląskiego; 4.3. Kształtowanie marki i promocja wizerunku miasta, w tym wykorzystanie znanych postaci;		III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich	Cel 1: Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki	Zrównoważony rozwój – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej
2. Promocja inwestycyjna	2.1. Doskonalenie systemu zachęt do inwestowania i animacja przedsiębiorczości; 4.2. Promocja terenów inwestycyjnych; 5.3. Inicjowanie i wzmacnianie partnerstw	Cel operacyjny: D.2. Atrakcyjny wizerunek województwa śląskiego.		Cel 4: Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki	
3. Rozwój przedsiębiorczości i wspieranie lokalnego rynku pracy	2.2. Instytucjonalne wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw	A.4 Przedsiębiorczość lokalna i społeczna wykorzystująca lokalne rynki i potencjały; A.1. Innowacyjne i kreatywne przedsiębiorstwa oraz produkty województwa	II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej; II.4. Rozwój kapitału ludzkiego;	Cel 1: Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki	Zrównoważony rozwój – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – gospodarka charakteryzująca się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniająca spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną
4. Edukacja dostosowana do potrzeb lokalnego rynku pracy	6.2. Wspieranie współpracy z ośrodkami naukowymi, otoczeniem biznesu i samorządem w kraju i za granicą	B.2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców A.1. Innowacyjne i kreatywne przedsiębiorstwa oraz produkty województwa	II.3.3. Zapewnienie kadr dla B+R; Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego;	Cel 2: Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy	Inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Aktualizowanej Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020; Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”; Strategii Rozwoju Kraju 2020; Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”; „EUROPA 2020” - Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Już sama idea opracowywania Programu Wsparcia Przedsiębiorczości wpisuje się w założenia aktualizowanej *Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020*. W ramach jej Priorytetu 1 - *Rozwój przestrzenny, funkcjonalny i gospodarczy Raciborza*, przyjęto cel strategiczny 2. *Stwarzanie warunków do inwestowania i rozwoju przedsiębiorczości*. Program wsparcia przedsiębiorczości nie jest niczym innym, jak właśnie diagnozą obecnych warunków funkcjonowania lokalnych przedsiębiorców oraz planem specjalnie dobranych przedsięwzięć, mających na celu polepszenie klimatu dla przedsiębiorczości, a w konsekwencji – rozwój gospodarczy miasta.

W ramach 4 celu strategicznego, Strategia postuluje konieczność zewnętrznej promocji miasta, po to by wzmocnić jego pozycję w subregionie oraz wypromować jego tereny inwestycyjne. Cel ten znajduje odzwierciedlenie w celu 2. Programu Rozwoju Przedsiębiorczości, który wyraża konieczność promowania miasta dla umacniania jego pozycji w regionie oraz promowania jego terenów inwestycyjnych.

Warto również wspomnieć o spójności w odniesieniu do współpracy biznesu ze środowiskiem naukowym (cel 4 programu). Strategia Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020 formułuje konieczność wspierania takiej kooperacji w ramach celu operacyjnego 6.2 - *Wspieranie współpracy z ośrodkami naukowymi, otoczeniem biznesu i samorządem w kraju i za granicą*.

9.2. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”

Sfera gospodarcza opiera się na sieci powiązań podmiotów gospodarczych z innymi podmiotami nie tylko w granicach miasta, ale także w skali regionalnej.

W odniesieniu do zapisów dotyczących sfery gospodarczej, w strategii dla województwa wyrażono konieczność dążenia do najlepszego możliwego wykorzystania pozytywnych tendencji zmian oraz przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom. Wszystko to po to by stworzyć warunki dla rozwoju mieszkańców, przedsiębiorstw i organizacji w globalnej konkurencji.

Gospodarcza wizja rozwoju miasta i całego województwa muszą ze sobą korespondować. Tak też dzieje się w przypadku gospodarczych założeń Strategii Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”. Według wizji „Śląskie 2020+”, region rysuje się jako obszar, którego mieszkańcy wykazują wysokie kompetencje, charakteryzują się przedsiębiorczością oraz wysoką zdolnością adaptacji do aktualnych potrzeb rynku pracy. Jest regionem, który zapewnia kształcenie odpowiadające aktualnym potrzebom rynku pracy. Poszczególne cele strategii zawierające w sobie powyższe założenia mają swoje odpowiedniki w celach sformułowanych w Programie Wsparcia Przedsiębiorczości dla Raciborza (cele 2, 3 i 4).

9.3. Strategia Rozwoju Kraju 2020

Dokument ten, będący główną strategią rozwoju Polski do roku 2020 wskazuje 3 priorytetowe kierunki rozwoju:

- konkurencyjną gospodarkę,
- spójność społeczną i terytorialną,

- sprawne i efektywne państwo.

W obszarze gospodarczym, najważniejszym z punktu widzenia analizy spójności Programu jest postulat wypracowania nowych przewag konkurencyjnych polskiej gospodarki, opartych na wiedzy, kapitale intelektualnym, kapitale społecznym i rezultatach cyfryzacji, oraz postulat zmiany systemu kształcenia w taki sposób, aby odpowiadał on aktualnym potrzebom rynku pracy. Kolejnym ważnym nawiązaniem jest założenie wprowadzenia ułatwień w zakresie finansowania przedsiębiorstw oraz upowszechnienie modelu uniwersytetu III generacji (opartego na współpracy środowiska biznesu ze środowiskiem naukowym). Założenia te są zgodne z celami 1, 2 i 4 niniejszego dokumentu.

9.4. Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020” (SIEG)

Strategia opracowana przez Ministerstwo Gospodarki we współpracy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego zakłada realizację 4 celów strategicznych:

1. Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki.
2. Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy.
3. Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców.
4. Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki.

Poszczególne działania w ramach tych celów mają być realizowane w oparciu o współpracę administracji centralnej z przedsiębiorcami i ich organizacjami, jednostkami naukowymi i samorządowymi, instytucjami otoczenia biznesu oraz organizacjami pozarządowymi, co zobowiązuje również władze Raciborza do uwzględniania założeń strategii w formułowanych dla miasta dokumentach programowych. Co istotne, władze Raciborza spełniły nałożony na nie niepisany obowiązek zapewnienia zgodności obu dokumentów – każdy z celów sformułowanych w ramach Programu jest pochodną określonego celu w ramach strategii „Dynamiczna Polska 2020”.

9.5. Europa 2020

Wizja rozwoju miasta musi odpowiadać nie tylko wizji rozwoju kraju, ale powinna korespondować z priorytetami rozwojowymi obowiązującymi na poziomie europejskim. Strategia „Europa 2020”, przedstawiona przez Komisję Europejską, określa trzy kierunki rozwoju:

1. Rozwój inteligentny.
2. Rozwój zrównoważony.
3. Spójność społeczna, gospodarcza, terytorialna.

Do 2020 r. Unia Europejska jako całość powinna osiągnąć następujące, wymierne cele:

- wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat na poziomie 75%;
- przeznaczanie 3% PKB Unii na inwestycje B+R;

- osiągnięcie celu „20/20/20” w zakresie klimatu i energii (w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki);
- ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie;
- zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem o 20 mln.

Z punktu widzenia założeń raciborskiego Programu, najistotniejsze są priorytety dotyczące rozwoju inteligentnego, zorientowanego na gospodarkę opartą na wiedzy i innowacji oraz rozwój zrównoważony, zakładający większą konkurencyjność. Niemniej jednak, priorytet 3 również znajduje swoje odzwierciedlenie w tym dokumencie w części dotyczącej zapewnienia wysokiego poziomu zatrudnienia.

Wzajemne powiązanie priorytetów ma gwarantować powodzenie realizacji strategii, a jej założenia powinny zostać ujęte w krajowych dokumentach strategicznych, co ma miejsce w przypadku niniejszego dokumentu.

Jak wynika z powyższej analizy, Program Wsparcia Przedsiębiorczości dla miasta Racibórz do roku 2020 wykazuje spójność z priorytetami i celami kluczowych dokumentów strategicznych, co jedynie potwierdza słuszność obranych kierunków rozwoju miasta.

10. System wdrażania Programu

Istotnym wymogiem, stawianym dokumentom strategicznego ale również i operacyjnego, jest wewnętrzny system monitorowania i ewaluacji postępów we wdrażaniu oraz osiągnięciu założonych celów. Proces ten ma zapewnić osiągnięcie stanu docelowego, jaki przyjęto w części wdrożeniowej. Gromadzenie i interpretacja danych dotyczących Programu pozwoli na bieżące korekty działań podmiotów go wdrażających w razie wystąpienia nieprawidłowości.

Program Wspierania Przedsiębiorczości Miasta Racibórz podlegać będzie systemowi monitoringu i ewaluacji, który powiązany będzie z systemem wdrażania. Osiągnięcie wyznaczonych w nim celów uwarunkowane jest ilością i jakością informacji, których zakres i forma określona została procedurami monitoringowymi.

Pełny system monitorowania i ewaluacji powinien obejmować:

- *monitoring*, czyli podsystem zbierania i selekcjonowania informacji,
- *ewaluację*, czyli podsystem oceny i interpretacji zgromadzonego materiału.

Podstawowym celem funkcjonowania podsystemu *monitoringu* jest gromadzenie i przetwarzanie informacji o stanie realizacji Programu. Raporty monitoringowe, przygotowywane w oparciu o opisany model, będą stanowić narzędzie wspomagające podejmowanie decyzji przez Prezydenta Miasta w sprawach związanych z realizacją Programu.

10.1. System wdrażania Programu

Wdrażanie założeń Programu będzie się odbywać poprzez realizację konkretnych działań przyjmujących formę projektów opisanych w części strategicznej niniejszego dokumentu. Celem jest stworzenie wokół Programu korzystnego klimatu dzięki włączeniu w proces opracowania i realizacji działań grup interesariuszy zdefiniowanych w rozdziale 5 niniejszego dokumentu.

Osobą odpowiedzialną za wdrażanie Programu jest Prezydent Miasta. Wykonywać będzie on swoje zadania przy pomocy wydziałów merytorycznych Urzędu Miasta. Ośrodkiem koordynującym współpracę w poszczególnych obszarach tematycznych będzie **Referat Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestora**. Do głównych zadań Referatu będzie należeć koordynowanie prac poszczególnych wydziałów merytorycznych, by osiągnąć efekt synergii w procesie wdrażania. Referat funkcjonuje w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Miasta.

W zakresie wdrażania Programu Referat będzie realizował następujące zadania:

- koordynacja prac instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu,
- monitoring (sporządzanie raportów z przebiegu realizacji Programu),
- dostarczanie syntetycznych informacji o procesach i uwarunkowaniach realizacyjnych Programu do zaopiniowania Konsultacyjnej Radzie Gospodarczej przy Prezydencie Miasta,
- nadzór nad prawidłowością realizacji Programu.

10.2. Monitoring oraz raportowanie realizacji Programu

Istotą monitoringu jest gromadzenie, opracowywanie i przekazywanie informacji przydatnych w zarządzaniu rozwojem miasta i wdrażaniu Programu. W związku z tym przedmiotem monitoringu jest obszar gospodarczego funkcjonowania miasta.

Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji Programu będzie realizacja działań uwzględnionych w ramach niniejszego Programu oraz przełożenie uzyskanych wyników na osiągnięcie przyjętych celów.

Proces monitorowania polegać będzie na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w ramach poszczególnych działań oraz celów wytyczonych w Programie. Do tego opracowany został wzór *Karty monitoringowej realizacji działania* (załącznik 4). Działania związane z monitorowaniem Programu będą prowadzone na bieżąco, od momentu przyjęcia Programu, jednakże pierwszy raport sprawozdawczy o stanie realizacji Programu zostanie sporządzony w roku 2017 i obejmie działania podjęte w roku 2016.

Opis etapów monitoringu i ewaluacji wraz z jednostkami odpowiedzialnymi za ich realizację przedstawia niżej zamieszczona tabela.

Tabela 13 Etapy monitoringu i ewaluacji

Etap	Zadanie	Wyniki i procedury	Podmiot odpowiedzialny za realizację działania
Zbieranie danych i informacji	1. Zbieranie danych. 2. Monitorowanie instytucji dostarczających informacje do raportu	Opracowane karty monitoringowe realizacji działania	Referat Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestora
Analiza danych i przygotowanie raportu zbiorczego	1. Uporządkowanie, przetworzenie i analiza danych oraz ich archiwizacja 2. Zestawienie otrzymanych danych w raportach	Raport zbiorczy podsumowujący wyniki i wnioski z kart monitoringowych	Referat Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestora
Ocena wyników	Ocena porównawcza osiągniętych wyników z założeniami	Określenie stopnia wykonania przyjętych zapisów Programu (w wypadku stwierdzenia znacznych odchyłeń przejście do punktu następnego)	Konsultacyjna Rada Gospodarcza
Identyfikacja odchyłeń	Ocena rozbieżności pomiędzy założeniami a rezultatami	Przygotowanie materiału dla dalszych działań	Konsultacyjna Rada Gospodarcza
Analiza przyczyn odchyłeń	Poszukiwanie i określenie przyczyn zaistniałej sytuacji	Przygotowanie materiału dla dalszych działań o charakterze korygującym	Konsultacyjna Rada Gospodarcza
Planowanie korekty	Zmiana dotychczasowych metod realizacji bądź wprowadzenie nowych	Określenie i akceptacja działań korygujących	Prezydent Miasta
Akceptacja raportu i postulowanych zmian w Programie	Zapoznanie się z opracowanym raportem i postulowanymi zmianami w Programie	Akceptacja raportu oraz proponowanych zapisów bądź sugestii ich modyfikacji we wskazanym zakresie	Rada Miasta

Źródło: opracowanie własne

10.3. Wskaźniki

Podstawowym celem monitoringu jest uzyskanie mierzalnych wyników progresji osiągnięcia celów Programu. Wymusza to opracowanie szeregu wskaźników agregujących na poziomie Programu wyniki realizacji poszczególnych działań przyjętych w Programie.

Rekomendowane wskaźniki monitoringowe, stanowiące podstawę oceny stopnia realizacji Programu, zamieszczone zostały w części wdrożeniowej. Zestaw wskaźników powstał w ścisłej korelacji z listą działań przyjętych do realizacji w ramach Programu.

Ewaluacja realizacji Programu

W szerokim aspekcie ewaluacja dotyczy realizacji Programu oraz jej wpływu na życie gospodarcze miasta. Ewaluacja musi także odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu Program rozwiązuje realne problemy sektora i przedsiębiorców.

W wąskim aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji poszczególnych elementów Programu, przy czym kryteriami oceny zapisów Programu są:

- wskaźniki realizacji celów i projektów,
- rozwiązywanie problemów (wyzwań przyjętych w Programie),
- realizacja wizji rozwoju Miasta i lokalnej przedsiębiorczości.

W obszarze wpływu Programu na gospodarkę Miasta ewaluacja musi uwzględnić następujące aspekty:

- powiększanie zasobów / kompetencji Miasta,
- wspieranie wzrostu gospodarczego,
- przeciwdziałanie bezrobociu,
- przyciąganie środków zewnętrznych (publicznych i prywatnych),
- wzrost konkurencyjności / atrakcyjności Miasta,
- procesy innowacyjne.

10.4. Raporty

Podstawowym dokumentem w procesie monitoringu i ewaluacji jest raport monitoringowy z realizacji działań. Dokument ten będzie powstawał w oparciu o dane uzyskane na temat realizacji poszczególnych działań, uzyskiwane w formie *Kart monitoringowych realizacji działań* (wzór karty stanowi załącznik nr 4 do Programu). *Karty monitoringowe* będą przygotowywane przez podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań. Zbieranie kart monitoringowych będzie koordynowane przez Referat Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestora. Będzie on również przygotowywać zbiorczy roczny raport o stanie realizacji Programu przekazywany Konsultacyjnej Radzie Gospodarczej. Raport ten, poprzez odpowiednie wskaźniki, wskazywać będzie stan realizacji Programu. Będzie to podstawa do podejmowania ewentualnych działań korygujących.

Całościowy raport monitoringowy z realizacji Programu sporządzany będzie w terminie do końca kwietnia roku następującego po okresie będącym przedmiotem monitorowania (przy założeniu, iż w terminie do końca lutego każdego roku następowało będzie zebranie *Raportów monitoringowych z realizacji działań*). Zasadniczym okresem monitorowania jest rok kalendarzowy. Coroczne zbiorcze raporty monitoringowe podlegają opiniowaniu przez Konsultacyjną Radę Gospodarczą i zatwierdzeniu przez Prezydenta Miasta. Na podstawie informacji zawartych w raportach Prezydent podejmuje działania mające na celu usunięcie ewentualnych nieprawidłowości. Raporty monitoringowe stanowią ponadto podstawę do wszelkich prac aktualizujących Program, w tym także przedłużających okres jego obowiązywania na kolejne lata. W razie wydłużenia obowiązywania Programu analogicznemu wydłużeniu ulegnie okres sporządzania raportów monitoringowych.

Ostateczne zatwierdzenie raportu należy do Rady Miasta, która opiniuje finalną wersję dokumentu, poprzez jego pozytywne zaopiniowanie lub wskazanie obszarów wymagających korekty lub uzupełnienia.

Spis tabel

Tabela 1 Ilość podmiotów gospodarczych w Raciborzu w podziale na liczbę osób zatrudnionych w latach 2010-2014.	9
Tabela 2 Zestawienie lokali użytkowych oraz poziom ich wykorzystania na dzień 30.04.2015 r.	11
Tabela 3 Odpowiedzi ankietowanych na pytanie 6. Proszę wskazać minimum 3 czynniki, które decydują o wyborze lokalizacji prowadzenia działalności gospodarczej na danym terenie lub wpływają na rozwój firmy?	16
Tabela 4 Odpowiedzi ankietowanych na pytanie 7. Proszę wskazać 3 najistotniejsze utrudnienia w prowadzeniu Pani/Pana działalności gospodarczej:	17
Tabela 5 Odpowiedzi ankietowanych na pytanie 9. Proszę wskazać minimum 3 czynniki, które Pani/Pana zdaniem wspierają prowadzenie działalności gospodarczej w Raciborzu?	17
Tabela 6 Odpowiedzi ankietowanych na pytanie 10. Proszę wskazać minimum 3 działania samorządu, które Pana/Pani zdaniem są najistotniejsze dla rozwoju przedsiębiorczości w mieście	18
Tabela 7 Odpowiedzi ankietowanych na pytanie 11. Z jakich działań obecnie podejmowanych przez władze miasta lub instytucje publiczne korzystała Pani/Pan do tej pory?	19
Tabela 8 Identyfikacja czynników analizy SWOT oraz określenie ich ważności (mocne strony, szanse)	24
Tabela 9 Identyfikacja czynników analizy SWOT oraz określenie ich ważności (słabe strony, zagrożenia)	25
Tabela 10 Wyniki obliczeń dla analizy SWOT / TOWS. Zestawienie zbiorcze	26
Tabela 11 Macierz strategii dla obszaru gospodarczego Raciborza	27
Tabela 12 Prezentacja spójności Programu Wspierania Przedsiębiorczości dla Raciborza z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi	52
Tabela 13 Etapy monitoringu i ewaluacji	57
Tabela 14 Czy określona mocna strona pozwala wykorzystać daną szansę?	69
Tabela 15 Czy określona słaba strona ogranicza możliwość wykorzystania danej szansy?	69
Tabela 16 Czy określona słaba strona ogranicza możliwość wykorzystania danej szansy?	69
Tabela 17 Czy określona słaba strona potęguje dane zagrożenia?	70
Tabela 18 Czy określona szansa potęguje daną silną stronę?	70

Tabela 19 Czy określone zagrożenia ograniczą daną silną stronę?	71
Tabela 20 Czy określona szansa pozwala osłabić daną słabą stronę?	71
Tabela 21 Czy określone zagrożenie wzmacnia daną słabą stronę?	72

Spis wykresów

Wykres 1 Prognoza liczby ludności Raciborza na lata 2015-2030	7
Wykres 2 Stopa bezrobocia w powiecie raciborskim latach 2010-2014.....	7
Wykres 3 Ilość nowo zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON w Raciborzu oraz wybranych miastach Polski w latach 2010-2014.	10
Wykres 4 Struktura odpowiedzi ankietowanych na pytanie 1. Jaką ma Pan/Pani firmę - proszę sklasyfikować swoje przedsiębiorstwo?	14
Wykres 5 Struktura odpowiedzi ankietowanych na pytanie 2. Jaka jest forma prawna prowadzonej przez Pana/Panią firmy?	15
Wykres 6 Odpowiedzi ankietowanych na pytanie 3. W jakiej branży prowadzi Pan/Pani swoją firmę?.....	16
Wykres 7 Struktura odpowiedzi ankietowanych na pytanie 15. Czy poleci Pani / Pan Racibórz jako miejsce prowadzenia działalności gospodarczej?.....	20

Załączniki

Załącznik 1 Ankieta wykorzystana na potrzeby konsultacji

Ankieta do Programu Wspierania Przedsiębiorczości

Szanowni Państwo,

Niniejsza ankieta została opracowana na potrzeby przygotowania Programu Wspierania Przedsiębiorczości Miasta Racibórz na lata 2015-2020. Jej celem jest aktywne włączenie Państwa jako przedsiębiorców w proces planowania działań i projektów, których celem będzie rozwój sektora gospodarczego w Racibórz. Państwa odpowiedzi pozwolą nam na uwzględnienie w tym dokumencie założeń i planów, które oparte będą o realne i faktyczne potrzeby miasta.

Ankieta jest anonimowa, a podsumowanie wyników badania dostępne po zakończeniu opracowania Programu.

Dziękujemy za czas poświęcony na wypełnienie ankiety!

Prezydent Miasta Raciborza

1. Jaką ma Pan/Pani firmę - proszę sklasyfikować swoje przedsiębiorstwo:

- Mikroprzedsiębiorca** (tj. przedsiębiorca, który w okresie 2 ostatnich lat obrotowych zatrudniał średniorocznie do 10 pracowników oraz osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży do 2 mln euro lub samu aktywów bilansu nie przekroczyła na koniec jednego z tych lat 2 mln euro)
- Mały przedsiębiorca** (tj. przedsiębiorca, który w okresie 2 ostatnich lat obrotowych zatrudniał średniorocznie mniej niż 50 pracowników oraz osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży do 10 mln euro lub samu aktywów bilansu nie przekroczyła na koniec jednego z tych lat 10 mln euro)
- Średni przedsiębiorca** (tj. przedsiębiorca, który w okresie 2 ostatnich lat obrotowych zatrudniał średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży do 50 mln euro lub samu aktywów bilansu nie przekroczyła na koniec jednego z tych lat 43mln euro)
- Duży przedsiębiorca** (tj. przedsiębiorca, który w okresie 2 ostatnich lat obrotowych zatrudniał średniorocznie więcej niż 250 pracowników oraz osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży powyżej 50 mln euro lub samu aktywów bilansu przekroczyła na koniec jednego z tych lat 43mln euro)

2. Jaka jest forma prawna prowadzonej przez Pana/Panią firmy?

- Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą
- Spółka cywilna
- Spółka jawna
- Spółka z o.o.
- Spółka akcyjna
- Inne.....

3. Jaka jest forma własności Pańskiej firmy?

- przedsiębiorstwa państwowe
- przedsiębiorstwa prywatne (w tym przedsiębiorstwa będące własnością pojedynczych osób, jak i rodzin oraz spółki)
- przedsiębiorstwa spółdzielcze
- przedsiębiorstwa komunalne
- przedsiębiorstwa będące własnością pracowników
- Inne.....

4. W jakiej branży prowadzi Pan/Pani swoją firmę?

- Przemysł
- Rolnictwo

- Budownictwo
- Handel hurtowy i detaliczny
- Transport, gospodarka magazynowa i łączność
- Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
- Edukacja, doradztwo, consulting
- Gastronomia - Hotele i restauracje

- Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej
- Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
- Inne.....
-
-

5. Jak długo prowadzi Pan/Pani swoją firmę?

- Do 5 lat
- Od 5-10 lat
- Powyżej 10 lat

6. Proszę wskazać minimum 3 czynniki, które decydują o wyborze lokalizacji prowadzenia działalności gospodarczej na danym terenie lub wpływają na rozwój firmy?

- Tradycje rodzinne – biznes prowadzony w danym miejscu pokoleńowo
- Dostęp do rynków zbytu
- Dostęp do wykwalifikowanej kadry
- Możliwości działalności w otoczeniu innych firm (korzyści aglomeracji firm)
- Zaplecze naukowobadawcze
- Dostęp do infrastruktury komunikacyjnej, w tym drogowej
- Czynniki naturalne takie jak dostęp do surowców, źródeł energii, zasobów wodnych lub ograniczenia ekologiczne

- Dostęp do siły roboczej w ujęciu ilościowym
- Oferowane dla przedsiębiorców ulgi i udogodnienia
- Dostęp do terenów inwestycyjnych o odpowiedniej wielkości, wyposażonych w infrastrukturę
- Cena gruntów/wynajmu lokali/zakup lokali
- Oczekiwania pracowników co do wynagrodzenia
- Inne.....
-
-

7. Proszę wskazać 3 najistotniejsze utrudnienia w prowadzeniu Pańskiej działalności gospodarczej:

- Niedostateczna ilość pracowników o kwalifikacjach zgodnych z oczekiwaniami firmy
- Rezygnacja pracowników, w tym młodych ludzi, z kontynuacji pracy w Pańskiej firmie i ich wyjazd do pracy za granicę
- Bardzo duża konkurencja na rynku
- Zbyt wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej (w tym koszty zatrudnienia)
- Słabo rozwinięta infrastruktura drogowa lub jej niski stan techniczny

- Mała liczba firm konsultingowych i doradczych wspierających prowadzenie firmy
- Utrudniony dostęp do źródeł finansowania działalności gospodarczej
- Poziom przestępczości w mieście
- Duża ilość sklepów wielopowierzchniowych utrudniających działalność drobnego handlu
- Inne:.....
-
-

8. Co najbardziej według Pana/Pani ogranicza rozwój firmy oraz co Miasto może zrobić w celu ułatwienia prowadzenia działalności gospodarczej w Raciborzu?

.....

.....

.....

.....

9. Proszę wskazać minimum 3 czynniki, które Pani/Pana zdaniem wspierają prowadzenie działalności gospodarczej w Raciborzu?

- Racibórz postrzegany jest jako silny ośrodek gospodarczy
- Długoletnie tradycje w przemyśle maszynowym, przetwórstwie rolno – spożywczym
- Obecność w Raciborzu firm o ustalonej renomie w kraju i za granicą
- Rosnąca ilość inwestycji zagranicznych/krajowych
- Rozwój prywatnej przedsiębiorczości
- Duża ilość terenów inwestycyjnych na terenie miasta
- Inny.....
.....
.....

10. Proszę wskazać minimum 3 działania samorządu, które Pana/Pani zdaniem są najistotniejsze dla rozwoju przedsiębiorczości w mieście:

- Dostępność terenów inwestycyjnych dostosowanych do potrzeb inwestorów
- Działania mające na celu promocję przedsiębiorczości
- Wprowadzenie nowych zachęt podatkowych (jakich?.....)
- Zapewnienie wsparcia inwestorom decydującym się na lokalizację swojej firmy w mieście aż do sfinalizowania inwestycji
- Zaangażowanie władz samorządowych w poprawę oferty edukacyjnej odpowiadającej na potrzeby lokalnego rynku pracy
- Rozszerzenie obszaru miasta włączonego do Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej
- Dostosowanie planów miejscowych do potrzeb firmy i jej rozwoju
- Promocja Raciborza na terenie Polski i za granicą jako miejsca atrakcyjnego dla inwestorów
- Promocja idei uczenia się przez całe życie, która zachęca m.in. do jak najdłuższej aktywności zawodowej lub do aktywnej zmiany profilu zawodowego
- Inne.....
.....
.....

11. Z jakich działań obecnie podejmowanych przez władze miasta lub instytucje publiczne korzystała Pani/Pan do tej pory?

- Oferta lokali użytkowych dostępnych na terenie Raciborza
- Oferta terenów inwestycyjnych na terenie Raciborza
- Wsparcie z PUP (bezpośrednio lub pośrednio np. w formie zatrudnienia stażystów dofinansowanych ze środków PUP)
- Ulgi podatkowe w podatkach lokalnych
- Udział w Konferencjach i spotkaniach gospodarczych
- Dotacje z budżetu miasta na zadania związane z modernizacją źródeł ciepła lub montaż ekologicznych systemów przygotowania C.W.U
- Dotacje, kredyty lub pożyczki preferencyjne na rozwój przedsiębiorstwa ze środków zewnętrznych (w tym UE)
- Inne.....
.....
.....

12. Jaka jest Pani/Pana ogólna opinia warunkach prowadzenia działalności gospodarczej w Raciborzu. Proszę uzasadnić.

.....
.....
.....
.....

13. Proszę dokończyć zdanie: Uważam, że Racibórz jest atrakcyjnym miejscem do zainwestowania w...?

☐ Przemysł	☐ Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej
☐ Rolnictwo	☐ Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
☐ Budownictwo	☐ Inne.....
☐ Handel hurtowy i detaliczny	
☐ Transport, gospodarka magazynowa i łączność	
☐ Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	
☐ Edukacja, doradztwo, consulting	
☐ Gastronomia - Hotele i restauracje	

14. Proszę dokończyć zdanie: Wydatki inwestycyjne w mojej firmie w ostatnich latach...

☐ Wzrosły	☐ Utrzymywały się mniej więcej na takim samym poziomie
☐ Zmalały	☐ Były znikome, firma nie inwestowała

15. Czy poleci Pani/Pan Racibórz jako miejsce prowadzenia działalności gospodarczej?

☐ Tak	☐ Nie

Uzasadnienie.....
.....
.....
.....

16. W ostatnich latach miasto Racibórz odnotowuje zmniejszającą się liczbę mieszkańców co w dużej mierze związane jest z wyjazdem do pracy za granicę i do dużych miast zwłaszcza absolwentów i osób młodych, co według Pani/Pana zachęci osoby młode do związania swojej przyszłości z Raciborzem? Jakie kroki należy podjąć by te osoby w mieście zatrzymać?

.....
.....
.....
.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety!

Załącznik 2 Dane uzupełniające do analizy statystycznej ankiet

Zestawienie odpowiedzi z ankiet na pytania opisowe

<p>8. Co najbardziej według Pana/Pani ogranicza rozwój firmy oraz co Miasto może zrobić w celu ułatwienia prowadzenia działalności gospodarczej w Raciborzu?</p> <ul style="list-style-type: none"> Miasto może zarekomendować swoim jednostkom (szkołom, instytucjom, urzędowi, spółkom) - korzystanie z usług lokalnych firm (transport, usługi turystyczne, organizacja imprez integracyjnych, rekreacja np. spływy kajakowe Odrą). Miasto może zaoferować firmom z branży turystyczno- rekreacyjnej tanie lub darmowe uczestnictwo w różnego rodzaju targach turystycznych (wspólny transport na targi, możliwość wystawienia się na wspólnym stoisku z miastem etc.). Miasto może wydać profesjonalny informator turystyczny dla turystów odwiedzających Racibórz z dokładnym opisem oferty kierowanej do turystów przez lokalne przedsiębiorstwa turystyczne, gastronomiczne i rekreacyjne; wydać odpowiednią aplikację, prezentować na swojej stronie internetowej. Miasto może pomagać małym firmom z branży turystycznej poprzez zorganizowanie kanałów promocji w swoich obiektach np. umożliwienie prezentowanie swojej oferty (gastronomia, turystyka, rekreacja, noclegi, wynajem rowerów, kajaków etc.) w obiektach "miejskich" odwiedzanych przez turystów: RCI, aquapark, basen miejski, lodowisko, budynki RCK, dworzec PKS. Branża turystyczna mogłaby się wzmocnić dzięki Lokalnej Organizacji Turystycznej lub innemu sposobowi integracji jak np. Raciborskie Forum Branży Turystycznej i Rekreacyjnej - taka współpraca musiałaby się wykluczyć poprzez działania UM (spotkanie z prezentacją możliwości wsparcia przez UM, pomoc w pisaniu projektów unijnych i innych, pomoc w nawiązaniu relacji wewnątrz samej branży hotelarsko - turystyczno-gastronomiczno-rekreacyjnej.
<ul style="list-style-type: none"> obniżenie podatków od nieruchomości, reklama firm raciborskich np. w Czechach
<ul style="list-style-type: none"> Dofinansowania, ulgi. Porady z zakresu prawa pracy, ale przede wszystkim podatkowego (pracownicy urzędu skarbowego nie pomagają w żaden sposób - a młodych przedsiębiorców nie stać na księgową czy prawnika). Szkolenia dla przedsiębiorców (konsultacje) dotyczące zakładania firmy, pomoc w wyborze nr PKD - tu również szkolenie pracowników UM, ponieważ nie udzielają pomocy, nie są w stanie doradzić zakładającym firmom.. (Niestety ma się wrażenie, że pracownicy UM mimo pracy, która dot. zakładania firm nie znają się na niczym innym poza przyjmowaniem formularzy, a przedsiębiorca, który zakłada firmę naprawdę liczy na jakieś wskazówki i pomoc). Poprawa infrastruktury drogowej. W obecnej chwili Racibórz znajduje się na końcu świata, gdzie dojazd z Gliwic zajmuje godzinę, a z Rybnika min. 45 min. Sytuacji nie poprawia stan dróg. moim zdaniem należy zadbać w pierwszej kolejności o drogi wylotowe, zmieni to również postrzeganie miasta przez osoby przejezdne. Odsyłam do Rybnika, do którego z każdej strony kierowcę wprowadzają piękne, nowe drogi.
Brak zaangażowania miasta w codzienne problemy firm.
Koszty pracy i wysokość podatków, brak wykwalifikowanych pracowników.
Koszty prowadzenia D.G., koszty zatrudnienia, idące na zatrącenie wysokie odpłaty odprowadzane do budżetu państwa, w przypadku lokali użytkowych, ceny z założenia są wysokie.
Mały kontakt z producentami.
<ol style="list-style-type: none"> Miasto powinno wspierać lokalnych przedsiębiorców oraz szkolić urzędników, żeby zrozumieli, że społeczeństwo i przedsiębiorcy są pośrednio ich pracodawcą, oraz że oczekują od Urzędu wsparcia a nie demonstracji władzy. Miasto powinno usprawnić komunikację, aby ludzie z ościennych miejscowości mieli łatwy, tani dojazd, równocześnie ograniczali używanie prywatnych samochodów
Nie widzę takiej możliwości
<ul style="list-style-type: none"> obciążenia finansowe typu zus vat podatki czynsz itp., brak odpowiedniego zaplecza finansowego, brak pomocy finansowej ze strony państwa,
Pomysły są chęci też ale brak pieniędzy i pomocy
<ol style="list-style-type: none"> Obniżenie stawek podatku od nieruchomości przeznaczonych na działalność gosp. Umożliwienie raz na np. na miesiąc konsultacji doradztwa podatkowego, prawnego, księgowego. Bardziej przyjazne stawki za reklamy. Można by symbolicznie wyznaczyć jakiś punkt w mieście gdzie osoby chcące popracować przychodziłyby między 6 a 8. Do PUPu przyjdą ci co chcą zasilek, a tu ci co chcą pracy. To co w Piotrowicach Wielkich. Gdy przychodzi potencjalny przedsiębiorca/inwestor to urzędnik przejmuje załatwienie za niego wszystkich formalności i jest z nim w kontakcie- poezja.
Ogranicza ograniczanie

8. Co najbardziej według Pana/Pani ogranicza rozwój firmy oraz co Miasto może zrobić w celu ułatwienia prowadzenia działalności gospodarczej w Raciborzu?
Ograniczenia w rozwoju firmy jest brak specjalistów, którzy za niską stawkę nie chcą pracować i wyjeżdżają za granicę lub do innych większych miast. Miasto musi zadbać o to, aby młodych ludzi zatrzymać w Raciborzu. Oczywiście bardzo korzystne są działania naszego rządu, który już od 01.01.2016 dla przedsiębiorcy, który zatrudni na pełny etat bezrobotnego do 30. roku życia będzie otrzymywał od państwa równowartość minimalnego wynagrodzenia wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne, które jako zatrudniający ma obowiązek płacić. Refundacja będzie przysługiwać przez 12 miesięcy, ale pracodawca, który z niej skorzysta będzie zobowiązany do zatrudnienia tego pracownika przez co najmniej kolejne 12 miesięcy.
Ograniczyć budowę nowych sklepów wielkopowierzchniowych
Pomniejszająca się liczba mieszkańców Raciborza. Młodzi wyjeżdżają za granicę lub po prostu zostają w większych miejscowościach tam, gdzie studiuja, a przecież mogą tutaj zostawić swój potencjał i próbować własnych sił z prowadzeniem działalności gospodarczej w rodzinnym mieście. Myślę, że miasto mogłoby tutaj pomóc w zakresie tanich mieszkań oraz wynajmowania takim osobom lokali pod działalność na preferencyjnych warunkach wraz z ulgą podatkową na pierwsze lata działalności
Pomoc w załatwianiu i doradztwo Urzędników - w sensie jeśli kłopot prawny, to jak go PROSTO rozwiązać, a nie tworzyć mnóstwo dodatkowych "papierów"
Rozwój firm ogranicza brak odpowiedniej infrastruktury i ograniczone zasoby wykwalifikowanej kadry. Moim zdaniem miasto powinno intensywniej promować lokalny biznes i odbudować utraconą pozycję miasta przemysłowego.
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój firmy ograniczany jest przez brak wsparcia lokalnego w pozyskiwaniu Unijnych Funduszy oraz zmniejszająca się ilość małych i średnich firm, szczególnie produkcyjnych. 2. Miast powinno nałożyć takie same opłaty na markety, gdyż nie jest to rodzimy kapitał - a zachęcić obniżaniem opłat do szczególnie nowych inwestorów w zakresie PRODUKCJI! 3. Udostępnianie lokali użytkowych za przysłowiową złotówkę. 4. Generalnie widzę, że miasto jest otwarte na promocję małych przedsiębiorstw. 5. Zabezpieczenie środków na wsparcie, promocję firm i miast na rynku polskim lub zagranicznym (poprzez dofinansowania, wsparcie finansowe poprzez różnego rodzaju targi między narodowe).
Wysokie podatki lokalne, konkurencja dużych firm tzw. sieciowych oraz utrudnienia podane w pkt.7
Zamiana strefy płatnego parkowania na strefę czasową.
Zła komunikacja na wysokości urzędnik - przedsiębiorca. Za dużo zobowiązań wobec państwa. Brak ulg i pomocy w różnych szkoleniach

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

12. Jaka jest Pani/Pana ogólna opinia warunkach prowadzenia działalności gospodarczej w Raciborzu? Proszę uzasadnić.
Bardzo kiepskie dofinansowanie przedsiębiorstw.
Biznes radzi sobie pomimo tego, że władze są nieaktywne w pozyskiwaniu inwestorów i promowaniu działalności gospodarczej. UM i jego instytucje (RCK, OSiR, PK) są postrzegani jako niepoważni partnerzy w prowadzeniu biznesu. Część działań odbieram jako nietrafione i realizowane zupełnie bez sensu (np. Silesiainfo - wydane środki, zero skuteczności, strata czasu).
<ul style="list-style-type: none"> • Brak odpowiedniej infrastruktury drogowej, • mała ilość rozwojowych przedsiębiorstw generujących nowe miejsca pracy, • świadomość zagrożenia powodziowego utrudniają prowadzenie działalności gospodarczej, • rozwój lokalnych firm oraz pozyskanie nowych inwestorów.
Dostateczna.
Jak się już rozpocznie to już OK.
<ol style="list-style-type: none"> 1. Jest gorzej niż parę lat temu - da się odczuć, że miasto "starzeje się". 2. Młodzi ludzie uciekają do większych miast lub za granicę. 3. Osoby starsze nie napędzają gospodarki i handlu.
Jest jak jest.
Jest trudno. Młodzi ludzie wyjeżdżają, większość mieszkańców to emeryci, nie ma zatem pracowników, nie ma też popytu np. na rozrywkę, na nowe mieszkania itp. Odnoszę się tu do wszystkich przedsiębiorstw w Raciborzu. Przedsiębiorcy ciągle muszą płacić (zUS, podatek vat, podatek dochodowy), a zysku na czysto zostaje niewiele, jednak to problem całego kraju, a nie tylko naszego miasta. Tu trzeba się skupić na zatrzymaniu młodych ludzi, przyciąganiu do miasta nowych mieszkańców i pomocy tym, którzy chcą zaryzykować i otworzyć firmę.
Jestem optymistą i uważam, że można prowadzić i promować się na rynku. Jednocześnie promować miasto.
Można liczyć na ludzi prywatnie, ale nie na Urzędy. Większość urzędników z satysfakcją mnoży problemy.
Nijakie. Trzeba zajmować się swoim biznesem samemu - z zewnątrz słychać tylko dyskusje - brak działania, widocznego wsparcia! Pracownicy urzędów w wielu wypadkach / oczywiście nie zawsze/ patrzą na nas z góry - nie są skory do badania nowych tematów, wykazania chęci pomocy i inicjatywy. Nie chcą się „wychylać”. Instytucje kontrolujące nie są nastawione na współpracę - doradztwo pomoc- tylko szukają haczyków.
Ogólnie warunki są kosztowne zUS vat podatki czynsze nie ma wsparcia finansowego na rozwój firmy lub modernizację. Myślę, że powyższego nie trzeba uzasadniać. Takie są realia.
Prowadzenie działalności w Raciborzu jest dość trudne, gdyż mała jest inicjatywa miasta związana z pomocą w rozwój np. MŚP. Sugerowane zmiany poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej odrzucane są na rzecz sugestii osób prywatnych lub mieszkańców nieprowadzących działalności gospodarczej i niemających o tym pojęcia.

12. Jaka jest Pani/Pana ogólna opinia warunkach prowadzenia działalności gospodarczej w Raciborzu? Proszę uzasadnić.

Sam sobie radzę. Nie widzę jakichś udogodnień.
Uważam, że zbyt mała pomoc dla małych przedsiębiorstw - jeśli są środki z Unii Europejskiej to korzystają z nich wielkie koncerny mające swoich prawników, którzy służą im pomocą w tym zakresie. W Raciborzu powinien znajdować się punkt (np. pokój w Urzędzie Miasta), w którym wyszkolona w tym zakresie pani „Kowalska” pomoże i podpowie, z jakich środków i na co może przedsiębiorca pozyskać dotacje. Pomoc powinna być bezpłatna. Za czasów mojej teściowej było w Raciborzu wiele małych firm - odkąd powstały duże markety - mały podatnik nie ma szans utrzymać się na rynku raciborskim w branży spożywczej. Firmy, które się utrzymały nie mogą się rozwinąć przy tak dużej konkurencji, dlatego pomoc z wykorzystaniem unijnych środków byłaby wskazana. Dla nowych przedsiębiorców, którzy chcieliby otworzyć swoją działalność, perspektyw nie ma. Nowe firmy, które często korzystają z "20 000" z urzędu dla bezrobotnych często zakładają firmy, a po roku je zamykają - nie ma specjalistów, którzy by pokierowali "młodymi przedsiębiorcami". Uważam, że to zmarnowane pieniądze z Unii, bo łatwo jest otworzyć firmę, ale później ją utrzymać. Powinna być też pomoc dla czynnych zawodowo, którzy też chcą otworzyć działalność, ale potrzebują trochę gotówki "na start". - ale myślę, że na wiele tych spraw nie ma wpływu miasto. Najważniejszym czynnikiem jest również „zatrzymanie” ludzi, którzy masowo wyjeżdżają za granicę albo do innych miast i tam zakładają swoje firmy. To temat do długiej dyskusji.....
W kontekście dużych miast jest tanio, w miarę przewidywalnie, stabilnie, ale i spokojnie. Przeważają firmy tradycyjne (sklep, mechanik, optyk) + kilka przedsiębiorstw. Miejsce dosyć spokojne, rynek raczej dla usług tradycyjnych. Jeżeli chodzi o działalność nowoczesną, naukową, technologiczną, badawczą, inżynierską - głównym atutem są niskie ceny prospekowania firmy, niemniej jednak usługi są eksportowane (do Warszawy i innych dużych miast), brak odbiorców w regionie.
Warunki jak w każdym miejscu w Polsce. Za dużo wielkopowierzchniowych powierzchni handlowych.
Warunki nie odbiegają od przeciętnych. Brak spektakularnych działań mogących wspomóc działalność gospodarczą.
Warunki są trudne, gdyż istnieje zbyt mała ilość firm produkcyjnych, szczególnie eksportowych, wykazujących zapotrzebowanie na nowy sprzęt i usługi, które korzystałyby z lokalnych usługodawców.
Wysokie ceny najmu, brak kadry, fatalny dojazd do miasta.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Uzasadnienie odpowiedzi na pytanie 15. Czy poleci Pani/Pan Racibórz jako miejsce prowadzenia działalności gospodarczej?

TAK
Miejsce jak każde inne w Polsce
Ponieważ, pomimo tego, że jestem osobą młodą i mam możliwości wyjazdu za granicą wciąż wierzę, że w Raciborzu się coś zmieni.
Posiadanie SKSE
Potencjał rynku, dobra lokalizacja, przyjazny stosunek instytucji samorządowych
Tak, bo to moje rodzinne miasto i wierzę w nie, a rozwój działalności gospodarczej w mieście jest korzyścią dla wszystkich
Uważam, że miasto jest dobrze usytuowane (miasto graniczne), co można by było lepiej wykorzystać.
NIE
Racibórz dziś na tle innych miast nie oferuje niczego zachęcającego do inwestowania i jest obciążony ciągle zagrożeniem powodziowym oraz nieodpowiednią infrastrukturą drogową.
Raczej nie. Brak perspektyw - za 10 lat nie będzie komu i dla kogo pracować. Młodzi ludzie nie mają perspektyw więc swoje rodziny będą lokować w większych miastach ościennych. Należałoby umożliwić dogodne warunki dla firm produkcyjnych, które dałyby pracę dobrze płatną młodym ludziom.
Rynek jest trudny
Trudno o wykwalifikowaną kadrę, Urzędy nie pomagają a mnożą trudności, trudny dojazd, brak obwodnicy, tylko 2, często zakorkowane mosty, słaba komunikacja autobusowa z miejscowościami ościennymi np. w kierunku Kędzierzyna- Koźła.
W Raciborzu jest mało firm, a stąd relatywnie niska konkurencja na rynku lokalnym.
Władze miasta są nieaktywne, brak troski o lokalny biznes, ludności ubywa, mało osób zarabia porządnie, rynek zbytu się kurczy zamiast rozwijać, właściciele innych biznesów się zwijają, lokalne przedsiębiorstwa padają przy cichej zgodzie władz.
Zbyt małe zaangażowanie władz by ściągać inwestorów.
Zbyt mały rynek lokalny.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Załącznik 3 Tabele wynikowe analizy SWOT / TOWS

Tabela 14 Czy określona mocna strona pozwala wykorzystać daną szansę?

Szanse/ Mocne strony	[O1]	[O2]	[O3]	[O4]	[O5]	[O6]	[O7]	[O8]	[O9]	[O10]	Waga	Liczba in- terakcji	Iloczyn wag i interakcji
[S1]			1								0,30	1	0,30
[S2]		1									0,20	1	0,20
[S3]	1										0,20	1	0,20
[S4]			1								0,10	1	0,10
[S5]				1							0,10	1	0,10
[S6]											0,10	0	0,00
[S7]												0	0,00
[S8]												0	0,00
[S9]												0	0,00
[S10]												0	0,00
Waga	0,30	0,30	0,20	0,20									
Liczba interakcji	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0			
Iloczyn wag i interakcji	0,09	0,30	0,40	0,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Ranga													
Suma interakcji												9	
Suma iloczynów													1,89

Źródło: opracowanie własne

Tabela 15 Czy określona słaba strona ogranicza możliwość wykorzystania danej szansy?

Zagrożenie/ Mocne strony	[T1]	[T2]	[T3]	[T4]	[T5]	[T6]	[T7]	[T8]	[T9]	[T10]	Waga	Liczba in- terakcji	Iloczyn wag i interakcji
[S1]	1				1						0,20	2	0,40
[S2]											0,20	0	0,00
[S3]				1		1					0,20	2	0,40
[S4]											0,20	0	0,00
[S5]			1	1							0,10	2	0,20
[S6]			1								0,10	1	0,10
[S7]												0	0,00
[S8]												0	0,00
[S9]												0	0,00
[S10]												0	0,00
Waga	0,30	0,20	0,20	0,10	0,10	0,10							
Liczba interakcji	1	0	2	2	1	1	0	0	0	0			
Iloczyn wag i interakcji	0,30	0,00	0,40	0,20	0,10	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00			
Ranga													
Suma interakcji												14	
Suma iloczynów													2,20

Źródło: opracowanie własne

Tabela 16 Czy określona słaba strona ogranicza możliwość wykorzystania danej szansy?

Szanse/ Słabe strony	[O1]	[O2]	[O3]	[O4]	[O5]	[O6]	[O7]	[O8]	[O9]	[O10]	Waga	Liczba in- terakcji	Iloczyn wag i interakcji
[W1]											0,20	0	0,00
[W2]				1							0,20	1	0,20
[W3]	1										0,20	1	0,20
[W4]	1										0,20	1	0,20
[W5]				1							0,10	1	0,10
[W6]				1							0,10	1	0,10

Szanse/ Słabe strony	[O1]	[O2]	[O3]	[O4]	[O5]	[O6]	[O7]	[O8]	[O9]	[O10]	Waga	Liczba interakcji	Iloczyn wag i interakcji
[W7]												0	0,00
[W8]												0	0,00
[W9]												0	0,00
[W10]												0	0,00
Waga	0,30	0,30	0,20	0,20									
Liczba interakcji	2	0	0	3									
Iloczyn wag i interakcji	0,60	0,00	0,00	0,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Ranga													
Suma interakcji												10	
Suma iloczynów													2,00

Źródło: opracowanie własne

Tabela 17 Czy określona słaba strona potęguje dane zagrożenia?

Zagrożenie/ Słabe strony	[T1]	[T2]	[T3]	[T4]	[T5]	[T6]	[T7]	[T8]	[T9]	[T10]	Waga	Liczba interakcji	Iloczyn wag i interakcji
[W1]											0,20	0	0,00
[W2]		I	I								0,20	2	0,40
[W3]	I										0,20	1	0,20
[W4]				I		I					0,20	2	0,40
[W5]			I								0,10	1	0,10
[W6]	I			I							0,10	2	0,20
[W7]												0	0,00
[W8]												0	0,00
[W9]												0	0,00
[W10]												0	0,00
Waga	0,30	0,20	0,20	0,10	0,10	0,10							
Liczba interakcji	2	1	2	2	0	1							
Iloczyn wag i interakcji	0,60	0,20	0,40	0,20	0,00	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00			
Ranga													
Suma interakcji												16	
Suma iloczynów													2,80

Źródło: opracowanie własne

Tabela 18 Czy określona szansa potęguje daną silną stronę?

Szanse/ Mocne strony	[S1]	[S2]	[S3]	[S4]	[S5]	[S6]	[S7]	[S8]	[S9]	[S10]	Waga	Liczba interakcji	Iloczyn wag i interakcji
[O1]			I		I						0,30	2	0,60
[O2]		I		I	I						0,30	3	0,90
[O3]	I	I		I	I						0,20	4	0,80
[O4]			I		I						0,20	2	0,40
[O5]												0	0,00
[O6]												0	0,00
[O7]												0	0,00
[O8]												0	0,00
[O9]												0	0,00
[O10]												0	0,00
Waga	0,30	0,20	0,20	0,10	0,10	0,10							
Liczba interakcji	1	2	2	2	4	0	0	0	0	0			
Iloczyn wag i interakcji	0,30	0,40	0,40	0,20	0,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			

Szanse/ Mocne strony	[S1]	[S2]	[S3]	[S4]	[S5]	[S6]	[S7]	[S8]	[S9]	[S10]	Waga	Liczba interakcji	Iloczyn wag i interakcji
Ranga													
Suma interakcji												22	
Suma iloczynów													4,40

Źródło: opracowanie własne

Tabela 19 Czy określone zagrożenia ograniczą daną silną stronę?

Zagrożenie/ Mocne strony	[S1]	[S2]	[S3]	[S4]	[S5]	[S6]	[S7]	[S8]	[S9]	[S10]	Waga	Liczba interakcji	Iloczyn wag i interakcji
[T1]				I	I						0,30	2	0,60
[T2]											0,20	0	0,00
[T3]											0,20	0	0,00
[T4]		I			I						0,10	2	0,20
[T5]					I						0,10	1	0,10
[T6]				I	I						0,10	2	0,20
[T7]												0	0,00
[T8]												0	0,00
[T9]												0	0,00
[T10]												0	0,00
Waga	0,30	0,20	0,20	0,10	0,10	0,10							
Liczba interakcji	0	1	0	2	4	0							
Iloczyn wag i interakcji	0,00	0,20	0,00	0,20	0,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Ranga													
Suma interakcji												14	
Suma iloczynów													1,90

Źródło: opracowanie własne

Tabela 20 Czy określona szansa pozwala osłabić daną słabą stronę?

Szanse/ Słabe strony	[W1]	[W2]	[W3]	[W4]	[W5]	[W6]	[W7]	[W8]	[W9]	[W10]	Waga	Liczba interakcji	Iloczyn wag i interakcji
[O1]	I				I	I					0,30	3	0,90
[O2]		I			I	I					0,30	3	0,90
[O3]		I			I						0,20	2	0,40
[O4]					I	I					0,20	2	0,40
[O5]												0	0,00
[O6]												0	0,00
[O7]												0	0,00
[O8]												0	0,00
[O9]												0	0,00
[O10]												0	0,00
Waga	0,20	0,20	0,20	0,20	0,10	0,10							
Liczba interakcji	1	2	0	0	4	3							
Iloczyn wag i interakcji	0,20	0,40	0,00	0,00	0,40	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00			
Ranga													
Suma interakcji												20	
Suma iloczynów													3,90

Źródło: opracowanie własne

Tabela 21 Czy określone zagrożenie wzmacnia daną słabą stronę?

Zagrozenie/ Słabe strony	[W1]	[W2]	[W3]	[W4]	[W5]	[W6]	[W7]	[W8]	[W9]	[W10]	Waga	Liczba in- terakcji	Iloczyn wag i inte- rakcji
[T1]					1	1					0,30	2	0,60
[T2]											0,20	0	0,00
[T3]		1				1					0,20	2	0,40
[T4]		1				1					0,10	2	0,20
[T5]						1					0,10	1	0,10
[T6]			1		1	1					0,10	3	0,30
[T7]												0	0,00
[T8]												0	0,00
[T9]												0	0,00
[T10]												0	0,00
Waga	0,20	0,20	0,20	0,20	0,10	0,10							
Liczba inte- rakcji	0	2	1	0	2	5							
Iloczyn wag i interakcji	0,00	0,40	0,20	0,00	0,20	0,50	0,00	0,00	0,00	0,00			
Ranga													
Suma inte- rakcji												20	
Suma iloczy- nów													2,90

Źródło: opracowanie własne

